

Prof. univ. dr. H. C. Graț Vasile CÂNDEA
- coordonator -

Redactori: Gheorghe IONAȘCU, Vasile POPESCU
Vasile STĂNESCU, Marius BĂCESCU, Cristina SUCIU,
Mihai DUMITRESCU, Emilian DOBRESCU, Ioan BOGDAN,
Radu REY, Gheorghe STROE, Ion OLARU

ȘTIINȚA CONDUCERII ȘTIINȚA MANAGEMENTULUI

REMEMBER

EMIL MIHULEAC

(24 IUNIE 1915 – 17 OCTOMBRIE 2001)

EDITURA
Academiei Oamenilor de Știință din România

București
2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

OMAGIU. MIHULEAC, Emil

Știința conducerii Știința managementului: Remember

Emil Mihuleac : 24 iunie 1915 - 17 octombrie 2001 / coord.: prof. univ. dr. H.C. g-ral (r) Vasile Cândea ; Gheorghe Ionașcu, Vasile Popescu, Vasile Stănescu, ... - București: Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, 2012

ISBN 978-606-8371-76-4

I. Cândea, Vasile (coord.)

II. Mihuleac, Maria Antoaneta

III. Dobrin, Virgil

IV. Stănescu, Vasile

65.012.4

Copyright© Editura Academiei Oamenilor de Știință din România 2013

Portret Emil MIHULEAC
realizat de Wanda Mihuleac (fiica, grafician)

CUVÂNT ÎNAINTE

REMEMBER: General (r) prof. dr. Emil MIHULEAC

General (r) prof. univ. dr. Vasile CÂNDEA,
Președintele Academiei Oamenilor de Știință din România

La inițiativa unui grup de colaboratori ai regretatului Profesor Emil Mihuleac, din Comisia Interdisciplinară de Management a Academiei Oamenilor de Știință din România, am hotărât ca la peste un deceniu de la plecarea dintre noi a acestuia să-i rememorăm activitatea și personalitatea.

Generalul Profesor Mihuleac a fost o personalitate plurivalentă, care și-a desfășurat activitatea științifică și profesională în multiple domenii (drept, economie, filosofie, științe politice, matematică, informatică), dar cu precădere în arta și știința conducerii, al cărei promotor a fost în țara noastră.

În acest domeniu cunoscut al științelor managementului, Domnia Sa a avut idei prioritare încă de la o vârstă foarte tânără (27 ani), când recunoscându-i-se preocupările, i s-a repartizat o Conferință «Știința și arta de a comanda. Calitățile șefului». Era în 1942. De atunci timp de peste o jumătate de secol, activitatea Domniei Sale a însumat volume întregi, articole și conferințe care au fundamentat acest concept. Astăzi putem afirma că știința managementului din România, îl recunoaște pe Generalul Mihuleac printre înaintașii săi alături de alte figuri reprezentative din a doua jumătate a secolului XX.

Domnia Sa a fost o personalitate distinctă dotată cu o forță de creație remarcabilă, o solidă cultură științifică multidisciplinară și cu o disciplină a muncii de o rigurozitate impresionantă.

Generalul profesor Mihuleac, era dublat de calități umane deosebite, ceea ce

i-a permis să adune în jurul său o serie de colaboratori ca: Antonie Iorgovan, Marius Băcescu, Gheorghe Ionașcu, Radu Rey, Marta Cristina Suciu, Gheorghe Stroe, Vasile Stănescu, Virgil Dobrin, Ion Olaru, Vasile Popescu, Daniel Daianu, Constantin Vlad și mulți alții.

Personal, îi sunt recunoscător pentru faptul că în 1986, mi-a facilitat contactul cu Comisia de Studii Interdisciplinare a fostei Asociații a Oamenilor de Știință din România, care în acea perioadă își desfășura activitatea în condiții grele, de «semilegalitate».

În cadrul acestei comisii am ținut o serie de conferințe cu progrese în chirurgia cardiovasculară, conferințe care erau foarte apreciate.

Ca vicepreședinte al Asociației Oamenilor de Știință din România, Generalul prof. Emil Mihuleac a contribuit alături de noi la reorganizarea instituției, a statutului, a regulamentului de funcționare, precum și la acțiunea judecătorească, de transformare a Asociației Oamenilor de Știință din România, în Academie (pronunțată în ședința publică din 03 octombrie 1996, dosar nr. 231/P/1996), ca urmare a propunerii mele pe care am făcut-o la primul Congres al AOSR din mai 1996, Congres care a întrunit o largă participare a personalităților din România, precum și din diaspora românească din acea vreme.

În perioada următoare s-au ținut alte trei congrese: Congresul II în septembrie 1998 la București, cu tema «Dezvoltarea în pragul mileniului III», al III-lea Congres în iunie 2009 la Constanța, cu tema: «Apa un miracol» și Congresul al IV-lea la Timișoara cu tema «Calitatea vieții».

În paralel cu alte activități științifice am purces la reevaluarea activității membrilor academiei după criterii științifice scientometrice, astfel că numărul membrilor a scăzut de la peste 4500, la 312 în anul 2003.

Trebuie să recunosc cu deosebită satisfacție că Profesorul Mihuleac, a propus și a sprijinit înființarea secției de științe militare care din anul 2012

armata are o academie de științe militare dar și înființarea unei filiale americane cu sediul la New-York, care în prezent are o fructuoasă activitate științifică.

La acest eveniment de aducere aminte despre omul de știință Emil Mihuleac putem spune că AOSR beneficiază de al doilea certificat de naștere din istoria sa, prin Legea nr. 31/2007 de reorganizare și funcționare a Academiei Oamenilor de Știință din România.

În prezent Academia are prin lege 250 de membrii, un Prezidiu, un Consiliu Onorific și 13 secții de specialitate (matematică, fizică, chimie, biologie, geonomie, științe tehnice, științe agricole, silvice, medicină veterinară, științe medicale, științe economice, juridice și sociologice, filosofie, teologie, psihologie și jurnalism, științe istorice și arheologie, știința și tehnologia informației, și știința și arta militară).

La nivel teritorial avem 7 filiale (Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Piatra-Neamț, Târgoviște, Timișoara). În afara țării avem Filiala de la New-York.

În încheiere pot afirma cu bună credință că Profesorul Mihuleac, a creat o școală de tineri care astăzi ocupă funcții importante în domeniu, iar ca vicepreședinte a contribuit din plin la edificarea și dezvoltarea a ceea ce este astăzi Academia Oamenilor de Știință din România.

Îi păstrăm o pioasă amintire...

CUPRINS

Portret Emil Mihuleac	3
Cuvânt înainte	
Remember: General (r) prof. dr. Emil Mihuleac	
prof. univ. dr. g-ral (r) Vasile Cândea	5
Lista membrilor Comisiei de Știința Conducerii / Managementului, perioada '80 – '90	11
Cărți publicate de Emil Mihuleac	13
In memoriam prof. dr. doc. Emil Mihuleac.	
O pagină din istoria managementului din România	
prof. univ. dr. Vasile Stănescu, membru corespondent al Academiei Române	15
Știința managementului în România,	
Conf. univ. dr. Gheorghe Ionașcu	21
Cuvântul doamnei Maria Antoaneta Mihuleac (soția)	31
Remember Profesorul Emil Mihuleac	
Cuvântul d-lui g-ral (r) Virgil Dobrin	35
O memorie încă vie: Emil Mihuleac	
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Constantin Vlad	41
Unele repere în evoluția Managementului în România	
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Mihai Dumitrescu	44
La început a fost ideea	
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Ion Petrescu	49
O îndreptare întârziată – dar mai bună decât niciodată - Comisia de Management și comemorarea animatorului ei	
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Ioan Bogdan	55
Generalul, Profesorul și Omul de Știință Emil Mihuleac	
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. ec. Marius Băcescu	63

Edite și Inedite despre Generalul, Profesorul și Creatorul de Școală de management - Emil Mihuleac	
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu	67
Profesorul și Omul Emil Mihuleac. Bucuria Rememorării	
Cuvântul d-nei prof. univ. dr. ec. Marta Cristina Suciș	70
Remember - Emil Mihuleac - și Carpații României, Profesor - General și Om al Țării sale	
Cuvântul d-lui prof. dr. H.C. Radu Rey	85
Profesorul univ. doctor G-ral (r) Emil Mihuleac, Decanul științei Managementului din România	
Cuvântul d-lui conf. univ. dr. arh. Gheorghe Ionașcu	92
Emil Mihuleac este în fiecare dintre noi	
Cuvântul d-lui dr. jr. Gheorghe Stroe	96
Domnul Profesor Dr. Emil Mihuleac	
Cuvântul d-nei Jurist Adriana Popescu și al d-lui dr. ing Vasile Popescu	99
Emil Mihuleac – Creativitatea și Carpații	
Cuvântul d-lui ing. Ioan Olaru	101
Documente foto	104
Anexă – Tematica seminariilor de Știința Conducerii pe anul 1989 (document din arhiva d-lui Geo Stroe)	109

Academia Oamenilor de Știință din România

Lista membrilor Comisiei de Știința Conducerii/Management

Din anii '80:

1. Prof.univ.dr. general (r), Emil Mihuleac, Vicepreședinte A.O.Ș.R., (†);
2. Prof.univ.dr.jr. Vasile Stănescu; director Fundația Elias, membru coresp. Academia Română;
3. Prof.univ.dr. Iolanda Eminescu, reprezentant România ptr. Drepturile Omului,
4. Prof.dr. Mihai Dumitrescu; ex-director Inst. Roman de Management;
5. Dr.ing. Ene Haralambie, Redactor șef Revista Română de Management;
6. General (r) dr. Virgil Dobrin;
7. Prof.dr. jurist Sofia Popescu, cercetator Academia Română,
8. Dr.ec. Daniel Dăianu, ex-ministru Finanțelor, Consilier Banca Națională a României;
9. Prof.dr. Ion Petrescu, Universitatea Spiru Haret, Brașov,
10. Dr.ing. Radu Rey, ex-președinte fondator a Agenției Naționale pentru zona montană, președinte Forumul Montan Român, vicepresedinte EUROMONTANA
11. Prof.univ.dr.ec. Emil Dinga, Univ. Spiru Haret, ex-ministru Integritate Europeana,
12. Prof.dr.jr. Irina Moroianu – Zlătescu, director Institutul pentru Drepturile Omului,
13. Prof.univ.dr. jurist Antonie Iorgovan, *Părintele Constituției*,
14. Conf.univ.dr.arh. Gheorghe Ionașcu, Ex-Director MLPAT, Conf.univ.dr. la Univ. Spiru Haret, Buc., membru coresp. al A.O.Ș.R.;
15. Dr.jr. Gheorghe Stroe, ex-cercetător Institutul Cercetări Juridice, Acad.Rom.;
16. Dr. Elisabeta Negreanu, cercetător pr. I la Institutul de Științe ale Educației;
17. Dr.ing. Vasile Popescu,
18. Prof.dr. C. Stătescu,
19. Prof.dr. Gheorghe Beleiu,
20. Prof.dr.ec. Constantin Pintilie, Academia de Studii Economice,
21. Dr. Mihai Oroveanu,
22. Prof.dr. Constantin Vlad, ex-ambasador,
23. Prof.dr. Dan Ardelea,
24. Prof.dr. Ortansa Brezeanu,
25. General (r) dr. Ioan Șuța,
26. Prof.dr. Gheorghe Manolache,
27. Dr.col. Aurel Nor,
28. Dr. Gheorghe Râpeanu,
29. Dr. Gheorghe Neagu

30. Adriana Popescu, judecător,
31. Ing. Ion Olaru, președinte Fundația Carpatica;
32. Jr. Cristina Roman, Secretara Asociației Juriștilor din România (†);
33. Sociolog Vasile Zărnescu;

Din anii '90:

34. Acad. Ștefan Milcu, președinte de onoare al Comisiei,
 35. Acad. Ioan Ceterchi, participant de onoare,
 36. Acad. Marius Peculea, participant de onoare,
 37. Prof.dr. Ion Petrescu, Brașov,
 38. Prof.dr. H.C. Ioan Bogdan, Sibiu,
 39. Dr.ec. Georgeta Ghețe, ex- director Centrul Terit.Formare Adm. Pub., Buc.;
 40. Prof.dr.ec. Cristina Marta Suciu, Academia de Studii Economice;
 41. Prof.univ.dr.ec. Marieta Olaru, Academia Studii Economice;
 42. Prof.univ.dr.ec. Marius Băcescu, Academia de Studii Economice;
 43. Conf.dr.ec. Gheorghe Sandu, Universitate particulară;
 44. Ec. Dorin Băleanu, Director Societate Comercială;
 45. Prof.dr.ec. Emilian Dobrescu, Universitatea Spiru Haret;
 46. Prof.dr.ing. Constantin Romanoschi, Rector I. N. I.;
 47. Dr.ing. Vasile Popescu;
-

Alții:

48. Antonescu Alexandru, inspector Corp control Guvern, tel. dom.;
49. Prof.dr.jr.George Antoniu,director Institut Cercetări Juridice,
50. Ec. Istrițeanu Gh., ex-director economic Univ. Politehnică București;
51. Prof.univ.dr.ec. Mircea Bulgaru, (†);
52. Prof.dr. Cornel Cotor;
53. Dr.ec. Neculai Ctin. Costake,
54. Prof.univ.dr.soc. Ștefan Costea;
55. Dr.ing. Cârstea Stelian (ASAS);
56. Acad. Mihai Drăgănescu;
57. Gral (r.) Constantin Lățea (†);

30. 03. 2013

Pentru Conformitate, Conf.dr. Gheorghe IONAȘCU

CĂRȚI PUBLICATE de Dr. Emil Mihuleac:

Înainte de anul 1989:

1. **Sistemul probator în procesul civil**, Editura *Academiei*, 1970, 488 pagini,
2. **Expertiza judiciară**, Editura *Științifică*, 1971, 348 pagini,
3. **Știința conducerii și profilul conducătorului**, *Edit. didactică și pedagogică*, 1975, 380 pagini,
4. **Metodica instruirii și educației în circulația rutieră**, Ministerul Educației și Invățământului, Ministerul de Interne, 1978, 110 pagini,
5. **Trasaturi și principii ale conducerii**, Editura *Academiei*, 1981, 251 pagini,
6. **Știința conducerii. Metodologia și metode de conducere**, Editura *Didactică și pedagogică*, 1982, 455 pagini,
7. **Conducerea–contribuții la elaborarea științei conducerii**, Edit. *Academiei*, 1984, 308 pagini,
8. **Știința conducerii, coordonarea–atribut al conducerii**, Edit. *Academiei*, 1987, 191 pagini.

După anul 1989:

9. **Bazele Managementului**, Editura *Romfel*, 1993, 366 pagini,
10. **Bazele Managementului**, Editura *Tempus*, 1994, 351 pagini, reeditare,
11. **Managerul și principalele activități manageriale** (vol.1 și 2), Editura Fundației *România de Mâine*, 1994, 460 pagini,
12. **Întreprinderile mici și mijlocii – o soluție optimă pentru economia românească**, Editura *Librex*, 1996, 366 pagini,
13. **Managerul profesionist**, coautor, Stan Stângaciu, Editura *Maiko*, 1996, 371 pagini,
14. **Știința managementului. Tehnologie, tehnici, mijloace și instrumente**, Editura Fundației *România de Mâine*, 1996, 129 pagini,
15. **Securitatea națională a României la sfârșit de secol. Realizări și perspective pentru mileniul trei**, Editura *Statul Major al Trupelor de Uscat*, 1997, 113 pagini,
16. **Oportunități economice și financiare în dezvoltarea României**, Editura *Expert*, 1997, 114 pagini,
17. **Știința managementului. Metodologia managerială. Metode de conducere**, Editura *Tempus*, 1998,
18. **Știința managementului. Tehnologia managementului. Tehnici de lucru**, Editura *Tempus*, 2000, 889 pagini,
19. **Managementul întreprinderilor mici și mijlocii**, Editura *Economică*,

1998, 448 pagini,

20. **Introducere în știința managementului**, Editura *Tempus*, 1999,

21. **Știința managementului în învățământul superior din România**, 1999,
Editura Fundației *România de Mâine*.

Extras din volumul:

Prof. Emil Mihuleac, la 85 de ani, Editura *Tempus*, 2000, pag. 198, Anexa 1.

În memoriam prof. dr. doc. Emil Mihuleac.

O pagină din istoria managementului din România

Acad. Vasile Stănescu

Cu aproape 40 de ani în urmă, la inițiativa neobositului și împătimitului profesor dr. doc. Emil Mihuleac, împreună cu câțiva entuziaști, cercetători și cadre didactice, lua ființă Colectivul interdisciplinar „Știința conducerii”, devenit, ulterior, secție și apoi comisie. Funcționând inițial în cadrul Consiliului Central al Asociației Juriștilor, după 1989 devine Comisia de management în cadrul Academiei Române, condusă de regretatul acad. Mihai Drăgănescu și avându-l ca vicepreședinte pe prof. Emil Mihuleac.

Comisia de management și-a manifestat activitatea concomitent cu alte forme instituționalizate care aveau preocupări relativ asemănătoare.

Este vorba de Institutul Român de Organizare a Muncii, de Centrul de Pregătire a Cadrelor (CEPECA) și de Facultatea de Management de la Academia de Științe Economice.

Evocarea prezentă are o semnificație multiplă (inclusiv diferența pe care o face față de celelalte forme instituționalizate).

În primul rând, înființarea și funcționarea Comisiei de management a apărut ca o manifestare a societății civile, ca o replică la intransigența aserțiunilor dogmatice, la osificarea care domina epoca, aria de extindere, tematica abordată de Comisie fiind extrem de diversă, de la managementul micro-economic-social, cultural, administrație locală la managementul guvernamental și parlamentar.

În condițiile unui regim totalitar, Comisia a constituit o acțiune de natură să încurajeze și să mobilizeze lumea academică, specialiștii și tineretul cu privire la știința managementului, ca și condiție pentru

perfecționarea activității în toate domeniile. În acest sens, Comisia a întrunit personalități marcante ale vieții noastre cultural științifice, de diferite formațiuni culturale, cu o bogată cultură interdisciplinară ca: economiști, juriști, sociologi, dar și medici, psihologi, ingineri, filosofi, matematicieni, arhitecți, cadre militare etc., asigurând astfel caracterul interdisciplinar al cercetărilor teoretice și aplicative. Cu acest prilej, mă simt obligat și, mai ales, onorat să evoc, exemplificativ și cu o undă de nostalgie, o serie de personalități care ne-au fost alături. Este vorba de academicienii Ștefan Milcu (președintele de onoare al Comisiei), Mihai Drăgănescu, Ioan Ceterchi și Marius Peculea, de prestigioșii profesori C. Stătescu, Gh. Beleiu, Mihai Dumitrescu, Yolanda Eminescu, Mihai Oroveanu, distinsul general-profesor Dobrin, C. Pintilie, Constantin Vlad, Dan Ardelea, Haralamb Ene, Emilian Dobrescu ș.a. trecuți, în marea lor majoritate, în lumea umbrelor.

Concomitent, Comisia a antrenat un număr relativ mare de participanți tineri, dându-le posibilitatea de a accede la dezbateri, de cele mai multe ori la nivel academic, participanți care au devenit, în timp, cadre universitare, directori de instituții de cercetare, specialiști de nădejde cu o largă deschidere și o mare disponibilitate la inovare, la nou.

În al doilea rând, atracția, aproape fascinantă, către această știință venea din nevoia de a pune întrebări și de a manifesta îndoieli și alternative, de a provoca și stimula critica, de a încuraja și promova inițiativa și ideea.

Comisia a pornit de la concepția potrivit căreia știința managementului presupune, deopotrivă, știința de a ști și știința de a acționa, știința informației și știința comunicării, care includ, toate, inovația, competitivitatea și eficiența și care, prin consecințele lor, au o semnificație culturală superioară.

În context, ea a avut un caracter de Comisie militans, jucând un rol

activ în semnalarea critică și oferirea de sugestii și soluții la cel mai înalt nivel pentru rezolvarea unor probleme majore, fapt ce a deranjat, la timpul respectiv.

În al treilea rând, pentru a readuce în actualitate și a cinsti memoria prof. dr. Emil Mihuleac, celui care a deschis cartea managementului și a scris o pagină din istoria acestei științe în țara noastră, în condiții total neprielnice unui asemenea demers, care venea în contradicție cu concepțiile unui regim politic totalitar.

Dacă la cele de mai sus se adaugă sesiunile științifice anuale, consacrarea recunoscută de Academia Română și de Academia Oamenilor de Știință, nenumăratele lucrări publicate în domeniul managementului ca știință și al aplicării practice a acestuia, avem măsura acestui exercițiu de conștiință civică la care au aderat numeroși participanți în condiții uneori dure, pentru promovarea acestei științe.

Semnalăm, mai înainte, condițiile dure și pline de riscuri în care Comisia și-a desfășurat activitatea, sub presiunea regimului totalitar. Referatele și discuțiile aveau loc într-un mediu nu de puține ori ostil: cu paltoanele pe noi, într-un frig cumplit și siliți ca, în intervalele restricțiilor de lumină (ședințele aveau loc după-amiaza), să acoperim geamurile spre a nu lăsa să se strecoare în afară vreo rază de lumină.

Dezbaterile și, mai ales, sesiunile științifice anuale, purtau un pronunțat coeficient de risc întrucât, când ne „încălzeam”, se făceau aprecieri extrem de critice la adresa legislativului și a executivului.

Nu de puține ori, temele, aparent nevinovate, provocau discuții aprinse și, mai ales, la limita pericolului pentru condițiile perioadei date, ceea ce determina pe câte un participant să nu mai apară la ședința lunară următoare.

A fost cazul, de exemplu, când s-au dezbătut teme legate de rolul statului, de descentralizarea competențelor și a deciziilor fostelor consilii populare, de constituirea mijloacelor proprii de finanțare sau de încurajarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

De multe ori, după asemenea ședințe, discutam cu prof. Emil Mihuleac dacă vom mai putea organiza întâlnirea următoare.

În câteva rânduri s-a încercat lichidarea Comisiei, iar după o sesiune științifică anuală a ieșit chiar un mare scandal la cabinetul 2. cineva, probabil, șoptise ceva...

Au fost necesare nenumărate explicații, orale și scrise, recurgerea la intervenția unor persoane de bună credință din preajma detestatului cabinet pentru ca unii dintre noi, vizați în special, să scape necondiționat.

Un lucru demn de remarcat l-a constituit îndârjirea tineretului pentru continuarea dezbaterilor lunare, în condițiile în care Comisia nu mai era agreată, nu se mai bucura de egida și, ca urmare, de sprijinul Asociației Juriștilor, se făceau presiuni cu privire la spațiul în care ne desfășuram activitatea, la regimul restrictiv de energie electrică etc.

Ce ne determina totuși să restrângem rândurile și să ne continuăm activitatea? Era dorința de cunoaștere, dorința de adevăr, dorința de a ne pune și a răspunde onest la întrebări precum „de ce”, „ce-ar fi dacă” sau „ce alte alternative ar putea fi”, în ideea de a contribui sincer la perfecționarea activității și de a antrena un număr cât mai mare de specialiști cu privire la necesitatea însușirii unei viziuni integratoare, multi și interdisciplinare, sistemice și globale, pe fondul unui sistem informatic-comunicațional, care devenea din ce în ce mai complex și generalizat.

- Am lăsat la urmă prezentarea profesorului Emil Mihuleac, președintele executiv și sufletul Comisiei, cel care a avut o contribuție

definitorie la constituirea, configurarea și legitimarea ca știință a managementului în țara noastră.

Omagiul pe care îl aducem memoriei distinsului profesor și îndrumător reprezintă un modest semn al prețuirii și admirației noastre.

Insistăm asupra contribuției sale de excepție cu privire la constituirea, organizarea și conducerea Comisiei și la stimularea tinerilor cercetători, cărora le-a deschis larg ușile acesteia.

Notorietatea în domeniu l-a impus printr-o suită de lucrări originale de specialitate (monografii și tratate), devenite lucrări de referință.

Această prodigioasă activitate didactică și de cercetare i-au adus profesorului o binemeritată consacrare și recunoaștere academică, prin numirea sa ca vicepreședinte al Comisiei de management a Academiei Române iar, mai apoi, ca vicepreședinte al Academiei Oamenilor de Știință, la reînființarea căreia a contribuit substanțial alături și sub conducerea distinsului și reputatului chirurg și om de știință prof. dr. doc. Vasile Câdea.

Spirit independent, cu o educație aleasă, incapabil de obediență, modest, a luat asupra sa, fără ezitare, întreaga răspundere a Comisiei de management.

Privită ca valoare supremă, viața prezintă importanță în funcție de modul cum o cheltuiești.

Or, prof. dr. Emil Mihuleac și-a cheltuit viața frumos și cu folos, a fost în rezonanță cu istoria trăită și cu mediul înconjurător, manifestând până în ultima clipă o libertate de spirit exemplară, liniște sufletească și echilibru.

Încercând să sintetizez exemplaritatea unei cariere atât de bogată în realizări, cred că se degajă rigoarea muncii sale trudnice, rigoarea criteriilor morale care i-au condus opera științifică și profesională, disponibilitatea

manifestată pentru dialog și modernizare.

A fost o lecție de viață, o viață asumată și trăită cu gravitate.

Pentru mine, prof. dr. doc. Emil Mihuleac rămâne un exemplu de dăruire și răspundere, de prețuire și respect, întâlnirile noastre constituind o sărbătoare a minții și a sufletului.

Octombrie 2012

ȘTIINȚA MANAGEMENTULUI ÎN ROMÂNIA*

1. Istoria Managementului în România.

Prima lucrare care dă sfaturi despre modul de conducere este scrisoarea *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, de la începutul sec. XVI.

Dimitrie Cantemir se referă și el, în lucrările sale la problemele de conducere.

Apoi, este cunoscută *Pravila comercială (Pravila lui Nichifor)* scrisă de Emanoil Ion Nichifor la 1838, considerată un manual de management preclasic.

De asemenea, în sec. XIX, Gh. Barițiu, P.S. Aurelian și B.P. Hașdeu elaborează lucrări privind dezvoltarea industriei cu multe aspecte manageriale.

Nicolae Bălcescu, apoi C. Dobrogeanu Gherea se preocupă de problemele de conducere.

Mihail Kogălniceanu se preocupă de management în legătură cu dezvoltarea industriei în România, pe care o susținea.

Ion Ionescu de la Brad, economist și statistician (1818-1891), activând în domeniul agriculturii, abordează managementul în agricultură și este printre primii în lume, care tratează principalele probleme de management ale resurselor umane, privind calitățile morale și profesionale ale managerului, pentru creșterea eficienței.

D.P. Marțian (1829- 1865) susține crearea unei industrii naționale, instituirea sistemului de credit, învățământul economic și scrie despre conducerea întreprinderilor industriale.

În sec. XX, Nicolae Iorga și Nicolae Georgescu Roegen scriu despre conducere.

Virgil Madgearu, profesor universitar economist, sociolog și om politic (1887- 1940) tratează managementul întreprinderii industriale și comerciale.

Victor Slăvescu (1891- 1977) se preocupă de locul și rolul managementului în domeniul întreprinderii, a creditului și tehnicilor bancare.

Paul Negulescu (1874- 1946) scrie în anul 1939 o carte, *Curs de politică administrativă*, privind organizarea administrativă, care tratează modul de selecție a personalului, stabilirea științifică a normelor de muncă, a regulilor de promovare, corelarea salarizării cu rezultatele muncii prestate.

Meritul lui Paul Negulescu constă în depolitizarea managementului administrativ, asigurarea ordinei, armoniei și echilibrului în administrația publică și dezvoltarea managementului resurselor umane.

Alți specialiști români din sec. XX, au mai fost: N.P. Arcadian, M. Constantinescu, G. Tașcă, Victor Jinga, Ion Răducanu, Gh. Dragoș, S. Iacobescu, D. Voinea, V.V. Protopopescu, D. Hașiegan, C. Filipescu, D.J. Gavriliu, G. Bungețeanu și alții.

Lucrețiu Pătrășcanu, jurist și ministru a scris *Problemele de bază ale României și Sub trei dictaturi*, în anii 1944, 1945, reeditate în 1970, care abordează probleme de conducerea statului și de macroeconomie.

La 1927 se înființează *Institutul Românesc pentru Organizarea Științifică a Muncii* (IROM) de către Dimitrie Gusti, Virgil Madgearu, Gh. Marinescu și Gh. Țițeica, precum și de C.D. Bușilă - președintele *Uniunii Generale a Industriașilor din România*.

Aceștia au fost considerați inițiatorii conducerii științifice și organizării științifice. Se traduc lucrările lui Taylor, Ford și Fayol și a continuatorilor acestora.

În perioada socialistă, între anii 1965-1970 s-au reluat acțiunile cu caracter științific privind conducerea întreprinderilor, înființându-se CEPECA

(*Centrul de perfecționare a cadrelor*), *Institutul de conducere și organizare a producției din Ministerul Muncii* etc. Consolidarea preocupărilor pentru conducerea științifică s-a produs după anul 1973, până în anul 1989, când evoluția societății românești a luat un cu totul alt curs.

Cercetătorii care au scris și activat în perioada 1965-1970 au fost: Constantin Murgescu, Constantin Pintilie, Emil Mihuleac, Mihai Dumitrescu, C. Russu, Ov. Nicolescu și alții.

În anul 1981 apare *Enciclopedia conducerii*, iar în anul 1985-*Dicționarul de conducere și organizare*.

Până în anul 1989, termenul de management era exclus din literatura de specialitate din România. Începând cu anul 1990, toți specialiștii amintiți, precum și alții au început să utilizeze termenul de *management*.

În anii 1969-1971, prof. univ. dr. economist Constantin Pintilie de la Academia de Studii Economice organizează la Universitatea Cultural Științifică de la Sala Dalles un *Curs de Organizare și conducere științifică*. (absolvit de autor).

După 1975, același profesor, șef al catedrei de conducere și organizare de la ASE, organizează în cadrul A.S.E. Un *Laborator de conducere*, care realiza dezbateri lunare cu specialiști și cercetători din diversele sectoare de activitate (industrie, servicii, comerț, cercetare, proiectare, învățământ).

Lucrările erau asistate de acad. N. N. Constantinescu, la ele participând Emil Mihuleac, Mihai Dumitrescu, C. Rusu, Ion Petrescu s.a.

Din anul 1975, la Asociația Juriștilor, pe B-dul Magheru, a funcționat un Colectiv interdisciplinar de *Știința Conducerii*, care organiza dezbateri și seminarii lunare, sub conducerea Dr. Emil Mihuleac.

În anii 1984-1985, Emil Mihuleac organizează tot la Sala Dalles un curs de *Conducerea oamenilor* și unul de *Știința conducerii în România*, absolvite

și de autorul prezentei.

Din anul 1991 colectivul de știința conducerii de la Asociația Juriștilor devine *Comisia Interdisciplinară de Management*, cu dezbaterile organizate la Academia Română, cu sprijinul Acad. Ștefan Milcu și acad. Mihai Drăgănescu.

Începând din anul 1995, dezbaterile Comisiei se mută la Academia Oamenilor de Știință din România, conducerea lor fiind asigurată de același cercetător pasionat, care a fost Emil Mihuleac, devenit din 1997 vicepreședinte al A.O.Ș.R. Am avut privilegiul să fiu secretarul acestei Comisii, vreme de câțiva ani (1997 – 2000).

Este de menționat faptul că, în perioada funcționării Comisiei, s-au reunit aici cercetători de marcă, cum au fost: profesorii universitari dr. Yolanda Eminescu, Anghel Rugină, Marius Peculea, Sofia Popescu, Victor Săhleanu, Mihai Oroveanu, Mihai Dumitrescu, Ion Petrescu, Constantin Pintilie, Vasile Stănescu etc.

S-au format tineri manageri, sau cercetători, cum ar fi : Daniel Dăianu, Dan Ardelea, Aurel Nour, Ene Dinga, Emilian Dobrescu, Ana Maria Preda, Cristina Marta Suci, Constantin Romanoschi, Marieta Olaru, Radu Rey, Gheorghe Ionașcu și alții, deveniți în timp profesori universitari și manageri în structuri naționale.

În anul 1994, Comisia organizează la Academia Română Simpozionul Național *Managementul ca știință*.

Dezbaterile Comisiei de Management erau prezentate în *Revista Română de Drept*, prin grija lui Gheorghe Stroe, cercetător la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, iar revista publica periodic articole ale celor care prezentau comunicări științifice.

Dezbaterile Comisiei urmăreau realizarea unei revoluții manageriale în

România, pentru a grăbi perioada de tranziție.

La finele anilor 90, managementul a pătruns ca știință, în mai multe universități din București și din țară, în special în cele cu profil economic.

2. SOCIETATEA CUNOAȘTERII ȘI MANAGEMENTUL PERFORMANT

Însușirile cerute unui manager aparțin codului genetic al individului fiind înnăscute, altele se dobândesc, iar altele sunt specifice sau generale. Sunt cele formulate de dr. Emil Mihuleac.

Calitățile managerului sunt:

- **Capacitatea** organizatorică, profesională și umană,
- **Competența** profesională și decizională,
- **Personalitatea**, care la manager trebuie să fie puternică și bine conturată,
- **Temperamentul**, care poate fi: coleric, sangvinic, flegmatic și melancolic,
- **Caracterul**, managerul trebuind să fie neapărat *un om de caracter*,
- **Aptitudinile**, însușiri care-l ajută pe manager să aibă succes,
- **Talentul**, formă superioară de manifestare a aptitudinilor complexe,
- **Autoritatea** morală și profesională,
- **Răspunderea**, care este corelată cu autoritatea,
- **Atitudinea**, de preferat constantă, calmă, să prezinte siguranță și determinare,
- **Stilul de lucru**.

Toate aceste însușiri impun o înaltă cunoaștere și o conștiință responsabilă în acțiune, ceea ce comportă instalarea unei societăți a cunoașterii.

În management se desfășoară cinci activități de bază: *prevederea, organizarea, comanda, coordonarea și controlul*.

Acestea au fost considerate a fi funcțiile sau atributele conducerii, fără de care managementul nu poate exista, nu poate fi conceput.

Dezvoltarea înseamnă managementul resurselor.

D = M + R este ecuația care leagă dezvoltarea de management. De aici rezultă scopul și importanța managementului, pentru toate programele, proiectele, activitățile și acțiunile de dezvoltare.

Cea mai importantă resursă pentru dezvoltare rămâne resursa umană, creativitatea umană, practic inepuizabilă.

Neurofiziologul american Shelford descoperise în urmă cu câteva decenii, prin cercetări directe pe creier, că orice om sănătos dispune de un centru al creativității în creier, indiferent de gradul său de instruire.

Așadar, creativitatea este o însușire naturală a omului, pe care o avem de la Dumnezeu, rămâne doar să o folosim astfel încât să ne ajute să trăim cât mai bine.

Managementul joacă un rol fundamental în viața națiunilor, popoarelor, instituțiilor și întreprinderilor.

Organizațiile de orice fel merg bine, dacă sunt bine conduse.

România ar putea să scurteze tranziția, să grăbească reforma și să se reintegreze în Europa civilizată, dacă va promova revoluția managerială, dacă va fi mai bine condusă, la toate nivelele.

Conf.univ.dr. Gheorghe IONAȘCU

Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România
Membru al Comitetului Național MAB (Omul și biosfera) – UNESCO
Secretar al Comisiei de Ecologie a Academiei Române

*** Extras actualizat dintr-un articol publicat în Revista ACADEMICA, 2004.**

Bibliografie:

- Taylor F. W., 1911, *The Principles of Scientific Management*, New York;
- Fayol H., Chevalier J., 1916, *Administration Industrielle et generale*, Paris;
- Drucker P., 1957, *La pratique de la direction des entreprises*, Paris;
- Drucker P., 1994, *Eficiența factorului decizional*, traducere, Editura Destin, București;
- Mihuleac E., 1994, *Bazele managementului*, Editura Tempus, București;
- Dumitrescu M., 1995, *Introducere în management și management general*, Editura Eurounion, Oradea;
- Mihuleac E., 1996, *Știința conducerii. Tehnologie. Tehnologii, mijloace și instrumente de conducere*, București, Ed. Fund. România de Mâine;
- Mihuleac E., 1999, *Știința managementului, teorie și practică*, Editura Tempus, Buc.;
- Ionașcu Gh., 1993, *Dimensiunea ecologică a managementului*, în *Revista de Management*, nr. 1, București, IROMA;
- Ionașcu Gh., 2004, *Sarcinile științei în orientarea societății către dezvoltarea durabilă*, în *Știință și Tehnică*, anul LVI, nr. 6, Editată de Ministerul Educației și Cercetării, București;

Note:

Membrii Comisiei de Știința conducerii / Management, cu scurt Cv.:

- Prof.univ.dr. Jurist Yolanda Eminescu (†) era nepoata poetului Mihai Eminescu, în anii `90 fiind reprezentata României în Comisia Europeană a Drepturilor Omului de la Paris,
- Prof.univ.dr.ec. Vasile STANESCU, membru de Onoare al Academiei Române, Director al Fundației Elias București,
- Prof.univ.dr.ing. Mihai Dumitrescu, autorul primelor cărți despre Știința Conducerii în România, 1972-1980, Director general CEPECA,
- Prof.univ.dr.ec. Emilian DOBRESU, Univ. Spiru Haret, Buc., Secretarul Științific al Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie al Academiei Române,
- **Prof. Dr. Emil Mihuleac** (†) (1915-2001), considerat *Decanul Științei Managementului în România*, doctor în Drept și în Economie, autorul a circa 20 de cărți despre Știința Conducerii și Management, prof. asociat la Univ. din New York, chemat de decanul Managementului American, Peter Druker, să țină cursuri 1999-2000, tatăl renumitei graficene Wanda Mihuleac, rezidentă în Paris, *Fondatorul Comisiei de Management* din Academia Română, iar apoi din A.O.Ș.R.,
- Prof. Univ. Dr. Ion Petrescu ex directorul Centrului Universitar *Spiru Haret* de la Brașov,
- Prof. univ.dr. Victor Săhleanu (†) a fost director general al Institutului de Sociologie – Psihologie a Academiei Române din București,
- Anghel Rugina, prof.univ.dr.economist, rezident în SUA, unde a și murit, autorul cărții „Și totuși un miracol este posibil în România,, încrezător până la moarte în viitorul României,

- Prof.univ.dr. jurist Sofia Popescu, cercetător st, gr. I la Institutul Român de cercetări Juridice a Academiei Române,
- Prof.univ.dr.ec. Ana Maria Preda, decan Facultatea de Management Economico-financiar, Univ. Româno-Americană, fiica generalului Dobrin, născut la Țebea, și a ex-ministrului culturii Tamara Dobrin, patrioți și oameni de cultură,
- Prof.univ.dr.ec. Cristina Marta Suciu, Academia de Studii Economice București,
- Conf.univ.dr.arh. Gheorghe IONAȘCU, director în Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului (1990 – 1994) (1998 – 2000), Membru corespondent A.O.Ș.R., profesor titular la Universitatea *Spiru Haret* (1999 – 2011), București, Secretarul științific al Comisiei de Management al Academiei Române, Membru în Comitetul Național Omul și Biosfera, UNESCO (2000 – prezent),
- Prof.univ.dr. Constantin Pintilie (†), fondatorul primei catedre de Știința Conducerii la ASE, întemeietorul Laboratorului de Conducere din ASE, forum de dezbateri despre practica de conducere din România, patronat de acad. N. N. Constantinescu,
- Prof.univ.dr.ec. Ovidiu Niculescu, titular la Academia de Științe Economice, Președintele Asociației Naționale a Intreprinderilor Mici și Mijlocii, București, A.S.E.,
- Dr. medic veterinar Radu REY, ex-secretar de Stat, Șeful Comisiei Naționale pentru Zona Montană, 1990-1996, director general și Consilierul Ministrului Agriculturii (1997 – 2003), președinte fondator al Forumului Montan din România (2002 – prezent), Senator al EUROMONTANA,

- Prof.univ.dr. jurist Constantin ROMANOVSKI, general, reprezentantul permanent al României la NATO din anii `2000, rezident la New Yorkș.a.m.d.

CUVÂNTUL DOAMNEI MARIA ANTOANETA MIHULEAC

Îmi amintesc cu plăcere că la 24 iunie 2000, când soțul meu împlinea frumoasa vârstă de 85 de ani, eram tot la AOȘR, cu dumneavoastră alături și-l sărbătoream, ocazie cu care, a apărut și acea carte bibliografică.

Acum, când nu mai este printre noi, vă rog să mă credeți, că-mi este nespus de greu, să vorbesc despre el, la timpul trecut. Cei 60 de ani și cinci luni, petrecuți împreună, sunt plini de aduceri aminte.

Din clipa în care ne-am cunoscut, am legat o prietenie, care, în scurt timp, a devenit o dragoste puternică.

În jurnalul în care și-a derulat aproape zilnic, tot ce se petrecea în jurul lui și pe care l-am citit abia după ce el n-a mai fost în viață, am găsit scris: *pe noi nu ne poate despărți decât mormântul.*

Acele patru caiete voluminoase, în care și-a depănat toată viața din 1940, când ne-am cunoscut, până în 1999, cu o întrerupere de 10 ani, între 1948-1958, mi-au dezvăluit și am re trăit viața noastră, din care am deslușit ce puternice au fost sentimentele ce ne-au legat și ne-au făcut să trecem împreună toate vicisitudinile unor vremuri deosebite.

El nu putea renunța la familia ce și-o făurise pe o dragoste adevărată, puternică și fără egal, deși eu proveneam dintr-o foarte veche familie de boieri moldoveni, ceea ce pentru *dosarul lui de la cadre*, însemna o pată neagră.

Era foarte sentimental și, poate, cei din jurul lui n-au putut să deslușească această trăsătură a caracterului său; poate că pentru unii, părea chiar dur, dar în realitate, avea un suflet atât de bun...

Nu cred că a fost vreo persoană care să-i ceară un sprijin, un ajutor și el,

dacă îi stătea în putință, să o refuze!

Știu că a ajutat multe persoane, nu știu însă, dacă, în aceeași măsură, a fost și reversul medaliei!...

Încă din anul 1942, fiind instructor și profesor în Școala de Ofițeri de Jandarmi, i s-a cerut să țină un curs de știință militară, care l-a preocupat în mod deosebit. Cursurile nu și le citea; vorbea liber, fiind un bun orator. Știu că își nota pe o foaie de hârtie, doar punctele ce trebuiau tratate, dezbătute, comentate, aprofundate...

După ce a fost trecut la pensie, și-a dedicat tot timpul *științei conducerii*, pe care o socotea ca bază a societății în care trăim.

A publicat multe cărți, dar nimeni, în afară de mine, nu știe cât zbucium și nervi au însemnat pentru el, apariția acestora, până în decembrie 1989.

Atât cei care-i recenzau cărțile, cât, mai ales redactorii de la edituri, făceau mereu aluzii că, în subsolul filelor din cărțile lui, lipseau două nume. Și dacă pentru *unul* mai găsea câte ceva, legat de subiect, *tras de păr*, pentru cel de al doilea personaj, era aproape imposibil. Și totuși trebuia,... altfel, nu se edita cartea..., zăcea în editură luni bune și chiar ani, așa cum s-a întâmplat cu multe din cărțile lui.

Despre aceste aberații discutam în șoaptă, doar noi doi, seara, cu plapoma trasă peste cap...

După decembrie 1989 a putut să intituleze *știința conducerii* pe numele ei adevărat de *știința managementului*.

Au urmat câțiva ani de muncă asiduă, ca profesor universitar și rector al Universității *Nicolae Iorga*, de la Vălenii de Munte, unde a înființat și Catedra de Montanologie.

De asemenea, a predat la Universitatea Spiru Haret din București, unde i s-au tipărit cursurile de management, pe care le ținea acolo.

Aici la A.O.Ș.R. a avut și multe satisfacții; îmi amintesc cu câtă bucurie mi-a povestit că a reușit înființarea Secției de Științe Militare la Academia Oamenilor de Știință din România.

Și-a iubit mult arma lui, *jandarmeria*, hulită atâția ani pe nedrept și pe camarazii lui de atunci.

Mi-a povestit că odată a trebuit să însoțească pe ministru, într-o inspecție la un penitenciar; iar acolo și-a recunoscut, îmbrăcați în acele haine vărgate, alături de multă pleavă a societății, pe unii camarazi, foști jandarmi, care și-au îndeplinit doar misiunile ce le aveau în Transnistria și... l-au podidit lacrimile. Cu greu am putut să-l liniștesc.

A fost singura dată în viață, când l-am văzut cu ochii înlăcrimați, căci a fost un om care știa să se înfrângă și... nici la moartea mamei sale, pe care o iubea mult, n-au picurat lacrimi din ochii lui...

A iubit viața și a trăit-o din plin, dar nu i-a plăcut deloc băutura. Totuși, cu o zi înainte de a închide ochii pentru totdeauna, mi-a spus (redau textual) : *vreau să beau un pahar de șampanie cu tine și niște șvaitzer, dar să fie de Dorna, că-i cel mai bun!* Era conștient că viața i se termina!

I-am replicat: *avem șampanie acasă, dar nu e frapată și o vom putea lua mâine!* A dat din cap, în semn de aprobare.

A doua zi seara l-am întrebat dacă mai dorește să bem un pahar de șampanie, mi-a răspuns afirmativ și am ciocnit cu el ultimul pahar...

După șase ore, Emil al meu închidea ochii pentru vecie, era miercuri, ora 24 fix, a zilei de 17 octombrie 2001.

Să ne aducem cu toții aminte de el, cu o clipă de reculegere și apoi, cu o cupă de șampanie!

21 iunie 2004

REMEMBER PROFESORUL EMIL MIHULEAC

Gen. Mr. (r) ing. Virgil Dobrin

S-au spus multe vorbe frumoase despre activitatea colectivului nostru de „știința conducerii” și despre strădaniile profesorului Emil Mihuleac pentru constituirea, dezvoltarea și menținerea lui pe linia înfăptuirii visului frumos, ce se definește ca un obiectiv ideatic – școala românească de management.

A fost un efort susținut, mereu spre altceva, o continuă căutare. S-a dovedit cât de adevărată este afirmația că în știință ori te avânți cu toate pânzele sus, ori o lași în pace. Am avut norocul și bucuria de a găsi în climatul făurit în colectivul creat de profesorul Mihuleac, suportul moral pentru ceea ce a constituit un țel al activității mele, izvorât din necazurile și întâmplările frontului – perfecționarea conducerii. L-am avut alături pe profesorul Mihuleac, de care m-au legat nu numai cei peste 60 de ani de colaborare, ci și o identitate a năzuințelor.

Era convins că studiul conducerii militare, al practicii marilor comandanți, ca și munca anonimă, însă deloc ne semnificativă, a statelor majore au jalonat drumul spre definirea multor concepte din management.

A fost consecvent cu acest crez al său și atunci când a inițiat cu stăruință și a organizat Secția de Știință Militară în cadrul Academiei Oamenilor de Știință din România, apropiind de lumea științei problematica vieții militare.

Și-a pus mari speranțe în această secție științifică pentru dezvoltarea, în rândul ofițerilor, a năzuinței de a ajunge tot mai buni, iar ca elita oștirii să devină un detașament al intelectualității țării, recunoscut și apreciat la adevărata sa valoare.

Era convins că omul trebuie să fie într-o veșnică alergare după noi țeluri,

căci, numai astfel își poate păstra energia sufletească. „Suntem și rămânem – spunea el – luptători, iar viața e prea scurtă pentru a ne desăvârși; ea e mereu înainte oricât de înaintată ți-e vârsta”.

A fost un aristocrat al gândului și al sufletului, iar dacă a și suferit, a fost așa, pentru că inconștient ne cerem noi mai mult decât putem da.

Câte alte amintiri mă leagă de Emil Mihuleac... Începând cu cele de pe băncile Școlii Superioare de Război / Academiei Militare, unde am făcut parte din cea de-a 55-a promoție, marcată de patina războiului, continuând cu îndoielile și rezervele inerente adaptării la o lume în schimbare și până la cele mai mici, mai intime gânduri de devenire împărtășite în timp.

Ele, amintirile, sunt canevasul pe care refac cu mintea viața până la acești ani târzii. Și mă bucur că multe din ele îmi amintesc că generația noastră a prins câte ceva din furtunosul veac XX și că toate confruntările au fost tot atâtea examene pe care le-a trecut cu mai mult sau mai puțin succes.

Tot ele îmi permit să vorbesc despre personalitatea profesorului Mihuleac și să afirm că „a reușit”, că a fost un precursor, nu numai prin ceea ce a făcut, ci și prin ceea ce și-a propus, chiar dacă într-o viață de om, oricum limitată, avatarurile vieții nu i-au permis să-și împlinească intențiile.

S-a distins, între colegii săi de generație, ca fiind fiind în primul rând profesor, deschizător de drum în domeniul atât de complex și dificil al studierii conducerii, iar distincțiile/gradele ce i s-au acordat, au constituit materializarea recunoașterii meritelor sale.

A fost și un exemplu de statornicie, de devotament față de cariera militară. Nu o dată în lucrări a subliniat contribuția armatei la cristalizarea unor paradigme ale conducerii, ca și necesitatea unei legături biunivoce, mai strânse, între militari și viața civilă.

Considera imperios necesară o cunoaștere și complementaritate în

gândire/cercetare, pentru a da rezolvări eficiente problemelor apărării, rezolvare care nu poate fi obținută prin copiere de la alții, fără o dureroasă transfigurare. Căci, așa cum afirma Machiavelli, "numai acele măsuri de apărare sunt bune, sigure și durabile, care atârnă numai de noi și de destoinicia noastră".

Pentru a înțelege concepția de viață a profesorului Emil Mihuleac, așa arăta că în tot ceea ce a întreprins a fost condus de un îndemn al lui Nicolae Iorga "învățat este omul care nu termină de învățat", iar celor din jur le-a repetat că singura demnitate adevărată a omului este capacitatea de a se depăși pe sine.

Capacitatea de a coagula eforturile colectivului de cercetare pe care l-a creat în 1972, de a-l menține activ în condițiile dificile, conjuncturale, ale perioadei de început, ne dă măsura talentului său organizatoric și al charismei sale, știut fiind că valoarea unui om se socotește și după numărul celor care se simt bine prin el. Mulți din cei care au venit în acest cerc de studii, s-au format alături de el, apoi și-au luat zborul spre afirmare ca specialiști, tocmai pe baza interdisciplinarității pe care a promovat-o în cadrul acestuia.

Nu și-a arogat merite, ci spunea cu simplitate "om sunt și nimic ce-i omenesc nu mi-e străin" (Terentiu) recunoscându-și neîmplinirile și slăbiciunile.

Poate de aceea a avut parte și de detractori, deoarece - din păcate - într-o lume contorsionată "complementul necesar al oricărui succes este furia celor mediocri și geloși"(Saint Beuve).

Prodigioasa sa activitate publicistică în domeniul managementului, începută încă din 1971, cuprinsă în articole, lucrări și tratate, aflată astăzi în marile biblioteci din țară și de peste hotare, a înlesnit multora să-și apropie cunoștințe noi, despre o activitate umană în care experiența nu este niciodată desăvârșită, căci viața este într-o nesfârșită evoluție.

Profesorul Emil Mihuleac rămâne un cercetător care a urmărit pătimaș să descifreze, să lămurească umbrele semnalate în practica managementului. „Flacăra aprinde făclia, dar o și mistuie” (Chateaubriand); așa și Emil Mihuleac a luptat până în ultima clipă, copleșit de boală, de griji. A ars ca o lumânare împrăștiind cuante de lumină, de cunoaștere.

El și-a însușit munca pentru ea însăși, a văzut în ea adevărata vocație a vieții sale, a trăit din plin jocul de umbră și lumină care-i dă relief, conștient de prețul pe care trebuie să-l plătească în numele acestei pasiuni.

Parcă îi suna în urechi un vers din Tudor Arghezi: „Nu șovăi, nu te-ndoi, nu te întrista / Purcede drept și biruie-n furtună”.

N-a fost o jertfă, ci împlinirea unui destin; sufletul omului de seamă are o taină a sa, ca din aspre suferințe să intre într-o nouă primăvară, lăsând o dâră din aurul său pe piatra aspră a vieții, pătrunzând astfel în sanctuarul virtuții.

Și poate că urmărindu-i viața, am putea găsi un sprijin și pentru propria noastră viață, găsind că „vrednic de cinste este tot ce pare anevoios” (Nietzsche), pentru că omul se descoperă atunci când se măsoară cu greutatea.

Iar pentru a-l caracteriza pe profesorul Emil Mihuleac așa cum l-am văzut în anii îndelungați petrecuți împreună și când drumurile ni s-au încrucișat, măș îndrepta spre Lucian Blaga care metaforic spunea: „Unele spirite foarte adânci sunt atât de clare, încât apar, ca fundul unui lac limpede, mai puțin adânci decât sunt”. Pentru mine, Emil Mihuleac este un exemplu că „natura dă talent, dar omul trebuie să-l lucreze, să-l scoată în evidență, prin voință, perseverență, curaj” (Balzac), că vocația vine dintr-o convingere clară în valabilitatea meșteșugului dar și prin sârguință până la manie.

„Cel ce merge mereu pe urmele altora nu va fi niciodată printre primii, iar cel care nu este în stare să creeze o operă personală nu va ști măcar să folosească operele altora” (Michelangelo).

Acum, după 11 ani de la despărțire, vedem cum amintirile prezintă fapte care prin valoarea lor dau contur personalității profesorului Emil Mihuleac.

Va trebui ca procedând cu pricepere și obiectivitate să înlăturăm umbrele semănate de unii ce încearcă să-i știrbească prestigiul, să-i dăm locul ce-l merită, ca exponent de seamă, rod al epocii, al generației din care a țâșnit.

Amintind de adversitățile, atât de prezente în societatea noastră de ieri și de astăzi, trebuie să-i dăm crezare lui Tudor Vianu – un om de echilibru în cultura română – atunci când afirma că: „o personalitate n-ajunge să se definească decât prin adversitățile pe care le trezește”. Nici Emil Mihuleac n-a fost ferit de ele.

E o obligație morală pentru cei care l-au cunoscut și prețuit, să caute să arate că numai meritele personale i-au permis să-și croiască drum prin hățișurile vieții, demonstrându-și aptitudinile care apar tot mai clare acum, în lumina amurgului.

O idee nouă țâșnește din adevăr, trăiește din el și își dovedește valoarea în timp, iar contestatarilor – deoarece buruieni există și printre flori – să le amintim că „o idee robustă, sănătoasă sluțește multe suflete veștede sau obtuze. Și nu e ea de vină” (M. Voiculescu), pentru că multora dintre cei care vor să o prindă din zbor le lipsește înălțimea și, poate, și măsura.

Apoi, între clevetirea unor oameni mici și bâzâitul unor muște, este doar o diferență aparentă, iar sita ideilor ține de epocă, precum și epoca de idei.

De altfel, meritul său a fost recunoscut încă de atunci, iar pentru străpungerea făcută în cercetarea managementului de la noi, care l-a impus ca un pionier în acest domeniu, AOSR, al cărui vicepreședinte era, a primit împuternicirea din partea Ministerului Educației, pentru acordarea atestatului managerial în țara noastră. Așa ne rămâne imaginea profesorului Emil Mihuleac care plecând dintre noi ne-a arătat că „au ceva sacru prietenii

istovite de timp” (Cicero) și că „la cei măreți și moartea-i mare” (Hölderlin).

Este bine că amintirea lui dăinuie, pentru că „a-ți da seama de meritele cuiva, după ce l-ai cunoscut, a-l prețui cum se cuvine, sunt lucruri mari, bune de făcut fără întârziere” (La Bruyère), iar colectivul ce l-a alcătuit la AOȘR păstrează, măcar prin aducerile aminte periodice, cinstirea Omului care a trăit potrivit calităților, așteptărilor și înclinărilor lui firești.

15 octombrie 2012

O memorie încă vie: Emil Mihuleac

Prof. univ. dr. Constantin Vlad

Membru titular-fondator al

Academiei Oamenilor de Știință din România

Drumurile mele și cele ale lui Emil Mihuleac se intersectau în anii '70 ai secolului trecut. Ne întâlneam prin interesul comun pentru ceea ce atunci se chema știința conducerii.

Pentru mine, tema era oarecum adiacentă altor preocupări, de durată. Pentru el însă, așa cum aveam să constat repede, aceeași tema constituia subiectul privilegiat.

Emil Mihuleac a fost (fiindu-mi îngăduit să folosesc acest termen) un animator în domeniul științei, cu un entuziasm și performanțe greu de egalat.

Dezbaterile organizate și moderate de el pe subiectul științei conducerii la Academia Oamenilor de Știință din România și la Academia Română (a condus o vreme Comisia specială a Academiei) rămân de neuitat.

Aducea în discuție, întotdeauna, cele mai interesante și mai noi aspecte aflate în dezbatere la nivel mondial. Și întotdeauna cu o preocupare specială pentru formularea de concluzii care puteau privi România.

Invita la aceste dezbateri personalități de prima mărime, ceea ce asigura examinarea „la zi” a aspectelor, dintre cele mai variate, ale disciplinei științifice de care era, pur și simplu, îndrăgostit.

Cunoscând bine că apropierea de orice știință presupune cunoașterea izvoarelor, a pus la îndemâna cititorului din România, într-un număr impresionant de volume, cele mai importante achiziții ale teoriei și practicii

managementului.

În același timp, Emil Mihuleac a fost un profesor, deopotrivă erudit și plin de har. Știu aceasta de studenți ai săi care i-au audiat cursurile. Dar și prin experiență personală.

Între altele, la un moment dat dumnealui și cu mine am fost invitați să vorbim despre management în fața cadrelor de conducere și tehnice de la compania sinăiană „Mefin”.

În ceea ce mă privește, mi-am pregătit din timp un plan de expunere, nu prea extins, dar meticulos. Nu știu dacă Emil Mihuleac a făcut vreo pregătire prealabilă. La un moment dat, în drum spre Sinaia, și-a trecut mâna prin părul încărunțit, dar încă bogat, și a exclamat: „Ce le spun eu ăstora astăzi?”. Mi-am dat însă seama că întrebarea era pur retorică: el avea în minte o idee foarte clară despre ce urma să vorbească. Într-adevăr, a început cam așa: „Omul, încă de la desprinderea sa de animalitate, a muncit, a produs. Când a făcut-o singur, și-a impus un anumit plan, o anumită organizare. Când a ajuns la asociere, fie chiar în doi, mintea lui a imaginat reguli pe care asociații trebuiau să la respecte, pentru a putea munci în comun. Așa se naște managementul.

Cu timpul și treptat în acest management s-a insinuat și înstăpânit știința. De acea, managementul modern înseamnă știință”. După această introducere, Emil Mihuleac a ținut audienței o prelegere de înalt nivel despre ceea ce înseamnă management ca știință. Spun „înalt nivel” nu în sensul că prezentarea ar fi fost doctă și împănată cu termeni pretențioși, ci, deplin adaptată la auditoriu, era o introducere succintă dar clară și cuprinzătoare despre ceea ce înseamnă managementul modern.

Punând alături prezentarea lui și a mea, recunosc și astăzi că, atunci, el a fost „Profesorul”. Și mi-am zis: un profesor poate fi, este mare nu numai într-un amfiteatru universitar, ci și într-o sală modestă a unei întreprinderi

industriale oarecare.

Nu pot să închei fără să spun că Emil Mihuleac a fost ca om, un om deosebit. Modest, loial în relațiile cu semenii săi, aducea un aer de stimulare a gândirii cretoare în cercul colaboratorilor.

Nu l-am auzit niciodată ridicând tonul, țipând la cineva.

N-am văzut la el manifestări de invidie și răutățile atât de frecvent întâlnite în mediul intelectual, angajat în cercetare.

Nu-i lipsea însă, uneori, ascultându-i pe alții, un zâmbet hâtru și o vagă și fină ironie, vizibilă în colțul gurii.

Așa l-am cunoscut pe Emil Mihuleac. Și așa îl păstrez atât în mintea, cât și în sufletul meu. Cu regretul că a plecat prea de vreme dintre noi.

București, octombrie 2012

UNELE REPERE ÎN EVOLUȚIA MANAGEMENTULUI ÎN ROMÂNIA

Prof. univ. dr. Mihail Dumitrescu

Sunt numeroase exemple care arată că preocupările în domeniul organizării micro și macroeconomice au existat de mult timp în România. De asemenea, și aplecarea evidentă către procesele de conducere s-a manifestat pe plan general.

Au existat contribuții remarcabile ale unor economiști și ingineri români care au clarificat aspecte uneori esențiale teoretice, și mai apoi, experimentate practic în ceea ce noi numim de multă vreme management.

Cu toate acestea, reperul pe care dorim să-l prezentăm se situează pe filierea CEPECA – IROMA.

Fără teama de a greși, CEPECA a reprezentat nucleul unei școli românești moderne de management, având ca suport teoria și practica mondială în domeniu.

Începuturile, situate în anul 1967, au fost reprezentate de proiectul român alături de două organisme internaționale, Biroul Internațional al Muncii și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Înființarea CEPECA s-a făcut cu sprijinul financiar al celor două organisme prin care a fost susținută pregătirea unor experți români în țările dezvoltate din occident în domeniul managementului în general, sau al unor componente semnificative ale acestuia.

De asemenea, s-a finanțat dotarea modernă cu aparatură și cu cărți de specialitate. Împreună cu experții străini s-au elaborat programe, materiale didactice și s-au susținut cursuri de management pentru pregătirea și perfecționarea atât a managerilor din diverse sectoare de activitate, cât și a specialiștilor respectivi.

În completarea cursurilor de management, CEPECA a fost centrul care a promovat activități de informatică, inclusiv de cercetare în domeniu și activitatea de consultanță.

Un punct forte al activităților a fost și contactul direct cu practica reprezentat de studii și acțiuni concrete în diferitele unități din țară, din economie, administrație ș.a.

S-au realizat în acest fel o serie de măsuri și proiecte de perfecționare a sistemelor de management cu consecințe pozitive în planul rezultatelor economice și nu numai.

CEPECA a fost și nucleul unor relații internaționale cu alte universități, institute etc. dezvoltate ale lumii. În plus, a fost creat și Centrul Internațional CEPECA în cadrul căruia au fost pregătiți o serie de conducători și specialiști din țările în curs de dezvoltare și nu numai, și care a avut o colaborare bună cu Banca Mondială.

CEPECA a editat o serie de materiale didactice distribuite participanților la programe și în același timp a fost prima instituție care a publicat reviste în domeniul managementului – Revista CEPECA, Revista *Management Training Review*.

Activitățile realizate au fost rezultatul muncii și creației unui număr important de specialiști români, printre care se pot evidenția: *dr. ing. Ion Niculescu*, primul director al CEPECA și cel care a contribuit hotărâtor la crearea acestui centru, *prof. dr. Paul Constantinescu*, specialist de renume în informatică și matematică, *prof. dr. Mihail Dumitrescu*, conducătorul programelor de management, *dr. ing. Valerie Marinescu*, conducătorul activităților de informatică și consultanță, *dr. ing. Ion Tomescu*, conducătorul cursurilor de specializare în management și mulți alții.

Este foarte bine să evidențiem și faptul că preocupări în domeniul

managementului s-au dezvoltat la Academia de Studii Economice București (amintim de începuturi în domeniul managementului realizate de laboratorul condus de prof. univ. dr. Constantin Pintilie și continuate mai apoi de Catedra și Facultatea de Management, în cadrul cărora prof. dr. Ovidiu Nicolescu și colegii au avut contribuții însemnate),

Institutul Politehnic București, universități din București, Cluj – Napoca, Timișoara, Iași, Craiova și în alte centre universitare.

S-au remarcat și institutele cu activități din domeniul managementului din cadrul Academiei Române (amintim de lucrările și proiectele prof.univ. Corneliu Russu și colegilor lui).

De asemenea, evocăm și activitățile laboratorului de management ținut la Asociația Juriștilor din România, condus de prof.univ.dr. Emil Mihuleac, care a condus și suținut și Comisia de Management a Academiei Române o perioadă de timp. Acest din urmă nucleu a condus la înființarea Asociației Oamenilor de Știință din România, transformată ulterior în Academia Oamenilor de Știință din România.

Evoluția managementului a fost posibilă și prin numeroase publicații – cărți de specialitate în domeniu, în care se remarcă lucrarea apărută în 1969 „*Organizarea structurală a întreprinderii*” (Editura Științifică, autor Mihail Dumitrescu), în care pentru primele dată se prezintă elemente ale managementului modern în organizarea întreprinderilor.

Semnalăm și apariția în anul 1981, a *Enciclopediei conducerii întreprinderii*, elaborată de un număr important de specialiști în domeniu (Editura Științifică și Enciclopedică, coordonator prof.univ.dr. Mihail Dumitrescu), una din primele enciclopedii în domeniu.

Lucrări din această perioadă și ulterior ale prof. dr. Emil Mihuleac, și-au adus o contribuție remarcabilă la fundamentele Școlii Românești de

Management.

Institutul Român de Management – IROMA, creat în anul 1990, a fost continuatorul CEPECA și a desfășurat un ansamblu de activități de training, cercetare și consultanță la nivel național, fiind singurul institut de acest fel din România.

Una din cheile reușitei IROMA a fost reprezentată de sistemul relațiilor sale la nivel național și internațional.

Pe plan internațional, s-a continuat legătura cu Biroul Internațional al Muncii și PNUD pentru realizarea finanțării proiectului comun.

S-au realizat legături strânse cu Fundația Europeană de Management (EFMD), CECIOS (ulterior CIOS), Universitatea din Durham – Marea Britanie, cu centre de specialitate din alte țări, de ex. Italia, SUA, Japonia etc. a fost realizat proiectul Academia Româno – Daneză de Afaceri.

Specialiști ai IROMA, au fost prezenți în proiectele realizate cu ONUDI în Madagascar, cu PNUD și BIM în Congo – Brazzaville etc.

La IROMA a fost editată *Revista de Management* distribuită la nivel național și la instituțiile internaționale, cu care IROMA avea relații.

Între timp, lucrurile au evoluat mult în plan managerial, ne referim la preocupări teoretice și practice ale instituțiilor de profil, au apărut numeroase lucrări, s-au înființat facultăți de management, organizații profesionale în domeniu (de ex. AMCOR – Asociația Consultanților de Management din România, în cadrul căreia semnalăm activitatea prof.dr. George Pleșoianu) și multe altele.

Din păcate, în planul concret al rezultatelor, lucrurile nu stau tot atât de bine, România având performanțe economice și nu numai, care se situează sub posibilitățile sale.

Lucrurile se pot îmbunătăți, evident, prin perfecționarea activităților

instituțiilor de profil, prin extinderea activităților de cercetare și consultanță în management, prin reînființarea unui institut național de management și în esență, prin practicarea unui management modern.

LA ÎNCEPUT A FOST IDEEA

Într-adevăr, la început a fost ideea, iar aceasta a aparținut Generalului (r) Prof.univ.dr. Emil Mihuleac. Și, fiindcă dintre cei care își deapănă gândurile în această carte, cred că întrunesc vechimea cea mai mare, aș vrea ca la început să vorbesc despre personalitatea renumitului creator în teoria și practica de conducere românească.

L-am cunoscut pe Emil Mihuleac în urmă cu 67 ani, mai precis la 1 septembrie 1946. Eu eram elev în Școala de Ofițeri de Jandarmi București, iar Emil era căpitan de jandarmi - comandantul companiei de jandarmi CFR București. O parte din aplicații le executam în zona sa de responsabilitate. Încă de atunci își manifesta preocuparea pentru problemele de conducere, îndeosebi spre cele de tactică militară. Era deosebit de cooperant în formularea cadrului tactic al aplicațiilor, genera numeroase situații cu rezolvări utile în procesul de pregătire a elevilor. Frecvent era invitat de conducerea școlii pentru a prezenta prelegeri teoretico - aplicative de tactică aplicată la trupele de jandarmi.

Anii au trecut, legăturile noastre s-au menținut și s-au dezvoltat în concordanță cu pozițiile și funcțiile deținute: eu - comandant de mare unitate de grăniceri, iar Emil Mihuleac - șeful secției operații din Statul Major al Comandamentului Trupelor de Grăniceri. De data aceasta preocupările noastre de conducere s-au ridicat la nivel de pregătire operativă și strategică, cu prezențe comune în aplicații cu trupe sau de stat major.

Viața ne-a condus pe amândoi pe drumul de retragere din cariera militară: eu mai devreme, iar el la 10 ani mai târziu. Am rămas însă pe același drum al investigațiilor pe tărâmul conducerii, în cadrul fostei Comisii de Știința Conducerii, cu un program investigațional judicios conceput de prof.dr. Emil Mihuleac. Programul era orientat pe termen îndelungat cu defalcarea pe

ani, trimestre și luni. În fiecare lună aveam câte o temă de dezbatere.

Înainte de decembrie 1989 am prezentat câteva comunicări la ședințele lunare, dintre care îmi amintesc: Obiectiv și subiectiv în conducerea socială a întreprinderii; Comunicarea și participarea la conducerea unității economice; Condiția umană a democrației economice; Conducerea activității sociale în profil teritorial. După decembrie 1989 am prezentat structura primului manual universitar de management, care apoi a apărut în Editura Holding Reporter, în anul 1991 și comunicări pe teme de management: Preocupări și acțiuni pe planul teoriei și practicii managementului în România; Sistemul informațional și utilizarea lui în managementul regiei autonome și societății comerciale; Stilul de muncă al managerului; Metodologia cercetării manageriale.

Pe toată perioada de funcționare a Comisiei de Știința Conducerii și a Comisiei de Știința Managementului, profesorul Emil Mihuleac s-a dovedit a fi un pasionat pentru conducere, ancorat pe realitatea timpului, îmbinând judicios teoria cu practica. S-a bucurat de recunoașterea noastră științifică.

Abordarea multidisciplinară a managementului se regăsește în cărțile și articolele sale care au adus o contribuție științifică substanțială, acoperind nișe manageriale și, totodată, trezind curiozitatea asupra operei sale.

A fost un modelator de caractere datorită puterii exemplului personal, dar și un antrenor emerit al managerilor români prin extraordinara sa putere vizionară. Pasionat de știința și arta managerială, a găsit în această zonă a activității umane un "câmp de lucru", fiind favorizat și de firea sa meticuloasă, cu aplecare spre dialog cu omul și cu putere de a înțelege omul și complexitatea modului său de gândire.

Opera sa se remarcă printr-o bogată ideatică și un conținut dens, abordări făcute cu mare sensibilitate și o impresionantă argumentație documentară. Activitatea sa științifică s-a produs sub semnul curajului

creativității și continuității. Fără îndoială, curajul său de a-și impune ideile într-o perioadă puternic restricționată i-a adus respect din partea noastră.

Privind managementul ca pe o știință reală, Prof. Emil Mihuleac deopotrivă teoretician și practician a fost un creator pentru că a refuzat modelul care tinde să includă toate realitățile. A optat pentru modelul simplu, pentru ca evaluările sale să poate fi verificate empiric. Continuitatea a susținut-o prin natura demersului său de cercetare științifică. Grija neconținută pentru propria devenire i-a dinamizat sentimentul de autodepășire și i-a cimentat puterea de influență.

În ceea ce mă privește am preluat făclia managerială pe care o duc cu demnitate și responsabilitate. Am creat Școala de Management de la Brașov și am dezvoltat literatura națională și internațională de specialitate prin următoarele lucrări: Psihologia eficienței economice (1991), Management (1991), Management general (1996), Fundamentele practicii manageriale (1994), Managementul resurselor umane (1995), Gândirea și aptitudinile managerului (1996), Profesiunea de manager (1997), Psihosociologia managerială (1998), Psihosocioeconomia managementului calității totale (1999), Metodica predării managementului (2000), Problemele cercetării în știința managerială (2001), Managementul performanței (2002), Managementul personalului organizației (2003), Bazele practicii manageriale (2004), Management european (2004), Management social (2004), Managementul mediului (2005), Fundamentele managementului organizației. Abordări moderne (2005), Orientări și comportamente în managementul total în firma secolului XXI (2005), Management comparat (2005), Managementul crizelor (2006), Management inovațional (2006), Managementul reputației (2007), Managementul capitalului uman (2008), Managementul dezvoltării durabile (2009), Liderul între granițele științei și artei (2010), Provocări ale

managementului modern în China Contemporană (2011), Managementul și managerii în Federația Rusă (2012), Filosofia mea de viață (2013).

Un loc aparte în preocupările mele îl ocupă activitatea didactico-științifică. În calitate de rector al Universității "Andrei Mureșanu", rector al Institutului de Științe Economice și Juridice, membru al Senatului Universității Spiru Haret, prorector și director coordonator al Centrului universitar Brașov al Universității Spiru Haret, am organizat, îndrumat și coordonat formarea de specialiști cu studii superioare în domeniile management, contabilitate și informatică de gestiune, administrație publică și drept, psihologie și pedagogie.

Am organizat și condus două cursuri de masterat: "Dimensiunea europeană a managementului organizației" și "Studii europene de administrație publică". În acest cadru am susținut cursuri privind Managementul european, Profesiunea de manager în viziune europeană, Orientări și comportamente în managementul total în firma secolului XXI, și Dimensiunea europeană a managementului personalului organizației.

Am îndrumat peste 120 de studenți în procesul de elaborare a lucrărilor de licență. Majoritatea dintre aceștia au obținut nota maximă la prezentarea și susținerea lucrărilor de licență. În calitate de cercetător științific grad I al Institutului Național de Cercetări Economice al Academiei Române (din aprilie 2004) am investigat problematica performanței și satisfacției în activitatea de cercetare științifică, lucrarea fiind publicată în "Probleme Economice".

Am organizat la Brașov numeroase manifestări internaționale. Am dezvoltat relații de parteneriat și cooperare cu instituții de peste hotare, contribuind la consolidarea relațiilor științifice bilaterale.

Am creat Școla doctorală în management în cadrul universității "Lucian Blaga" din Sibiu. Până în prezent au primit titlul științific de doctor în management un număr de 66 personalități, toți cu calificativul foarte bine,

dintre care 7 cu distincția "cum laude". În urmă cu 16 ani când am început să conduc doctoranzi în management eram stăpânit de ideea că managementul va deveni motorul principal al economiei secolului XXI, iar starea viitoare a doctoratului în management va fi legată de paradigma conducerii acestuia. De la început am stabilit un cod de comportament doctoral sub semnul a "cinci E": Efort - Exigență - Eficiență - Echipă - Eleganță, însoțită de standarde precise de îndeplinire. Am pus la dispoziția doctoranzilor sisteme, metode, tehnici și procedee în vederea eficientizării muncii în perioada de doctoratură și i-am învățat pe doctoranzi cum se învață managementul. Ședințele de dezbateri și argumentare a ideilor în grupul doctoral au ajutat la elaborarea de idei originale, "așezate" în referatele cercetătorilor doctoranzi și apoi în tezele de doctorat. Am muncit împreună cu fiecare doctorand și cu întregul grup pentru a stabili "puterea" de creație, de analiză și sinteză, de respect și admirație, de înțelegere, de ascultare și comunicare, toate la un înalt nivel de comportare și dăruire pentru emulație în știință.

De mai bine de 15 ani conduc ca director o valoroasă revistă de specialitate, reprezentativă pentru domeniul managementului în mediul academic românesc și nu numai "Review of General Management". Mi-am atras colaboratori destoinici, verificați în bătălia cercetării științifice și a activității publicistice. Timp de 8 ani revista a apărut în trei limbi (română, engleză și germană - o raritate, dacă nu o unicitate), iar de 7 ani doar în limba engleză. Datorită conținutului și calității elaboratelor publicate, revista este indexată în mai multe baze de date internaționale și cotată CNCS în categoria cea mai înaltă B+.

Un loc deosebit în cadrul preocupărilor mele revin activităților pe care le desfășor în cadrul filialei Brașov a Academiei Oamenilor de Știință din România, ca secretar științific. Recent sub patronajul Academiei am publicat

lucrarea "Filosofia mea de viață" în care reconstitui intinerarul de gândire și activitate ca economist, profesor, cercetător, manager, pe parcursul a 65 ani. Sub îndrumarea de înaltă competență a președintelui Filialei și cu participarea colegilor membri ne străduim ca Filiala Brașov a Academiei să devină port drapelul activității teritoriale a AOȘR.

Preocupările mele actuale și de perspectivă sunt orientate spre implementarea eficientă a managementului în activitățile organizațiilor românești sub patronajul Societății Academice de Management din România a cărei membru fondator sunt. Acord atenție creșterii calitative și cantitative a Școlii românești de management, patronată de SAMRO. Sunt coautor la lucrarea "Starea de sănătate a managementului din România" și la "Dicționarul de Management". Din anul 2012 coordonez apariția monografiei "Modelul românesc de management" cu participarea unor personalități de mare valoare științifică națională și internațională. Cu toții lucrăm ca la 4 februarie 2014 să lansăm volumul citat, de mult așteptat.

După primele mari bucurii ale vieții mele manageriale - crearea Școlii de management din Brașov și a Școlii doctorale de management "Ion Petrescu" va fi și o a treia - așezarea Modelului românesc de management la locul ce i se cuvine în cadrul managementului european și a managementului comparat internațional.

Prof.univ.dr. Dr. H. C. ION PETRESCU

Membru de Onoare al Academiei de Științe a Moldovei

Membru de Onoare al Academiei Oamenilor de Știință din România

Membru corespondent al Academiei Americano - Române

O îndreptare întârziată – dar mai bună decât niciodată

- Comisia de Management și comemorarea animatorului ei –

Pentru a aborda o asemenea temă am fost favorizat de viață, atât prin faptul că eminentul exponent al Științei Managementului românesc, profesorul, autorul atâtor lucrări de management și membru al Conducerii Academiei Oamenilor de Știință din România, și ca Președinte al Secției de resort, regretatul specialist în domeniu, Emil Mihuleac, m-a onorat cu Răspunsul la Discursul de Recepție, dar și cu Laudație, la primirea mea în Academie, precum și de faptul că, de atunci, timp de peste 17 ani, în calitate de conducător științific la doctorat în management, am condus peste 100 de doctoranzi până la obținerea titlului de doctor în economie, specialitatea management, în diverse sfere ale vieții economice și sociale, fiind, astfel, familiarizat cu evoluțiile Științei Managementului, dar și cu tendințele care se conturează.

Pe de altă parte, am avut șansa ca primirea mea în Academie, să coincidă cu 25 de ani de la creare și de funcționare a Comisiei de Management și la 55 de ani de la menționarea, pentru prima dată în România, a Științei Managementului.

Pentru a mă putea referi la unele probleme de management, fundamentale, care s-au adus în discuție în Răspunsul la Discursul de Recepție și în Laudație, nerezolvate corespunzător nici astăzi, aduc în atenție unele referiri al savantului în cele două expuneri.

„Nu este la îndemâna oricui să abordeze un asemenea domeniu complicat și dificil. Între economiștii noștri de prestigiu, sunt puțini care se pot angaja într-un asemenea demers, care are conexiuni aproape în toate științele.

Domeniul financiar este un segment special, în care nu poate opera un

diletant. Riscul este foarte mare.

Nu se poate lucra și trata lucrurile cu aproximații, ci, cu calcule și metode foarte exacte, riguros științifice.

Metodele și tehnicile la care s-a referit profesorul Bogdan, trebuie să devină un auxiliar în cercetare, învățământ și activitatea practică, foarte repede și generalizat.

Demersul colegului nostru este foarte important și dacă este privit prin prisma faptului că înaintași în acest domeniu nu există, iar cei contemporani, sunt puțini, contează puțin și sunt inundați în alte științe, cu opinii încă greu de definit și care, se despart greu de activitatea practică pentru a se ridica la nivelul științific necesar”.

Readuc în atenție, în primul rând, circuitul și rolul banilor în economie, expus, de mine, la timpul respectiv, printr-o schemă concisă, mai mult decât concludentă, pe care o redau mai jos.

„În continuare, doresc să abordez, succint, o nouă viziune care se impune în management în cea ce privește circuitul și rotația capitalurilor . Relația acestui circuit este cunoscută:

$$B - FP - P - MS - B''$$

Semnificația termenilor relației:

B – bani (orice activitate începe cu bani);

FP – factorii de producție (cu banii se asigură factorii de producție);

P – procesarea factorii de producție se procesează tot cu bani);

MS – mărfuri și servicii (de pe urma procesării rezultă mărfuri și servicii, în care producătorul vede tot bani);

B'' – banii finali (mărfurile și serviciile se valorifică, obținându-se banii prin care se recuperează capitalurile investite, se asigură profitul scontat și reluarea ciclului economic).

Deși este evident că pe traseul respectiv circulă toate capitalurile, în teorie și practică s-a abordat doar capitalul circulant, fiind o mare eroare și o lacună nepermisă în management. Timpul nu ne permite să demonstrăm că accelerarea vitezei de rotație a tuturor capitalurilor, în accepțiunea arătată, este cel mai important și mai sintetic indicator de performanță în management, performanță care nu se poate realiza decât printr-un management performant, iar dacă se realizează, presupune, implicit, realizarea tuturor celorlalți indicatori de performanță din cadrul organizației. Este, după opinia noastră, o prioritate în știința managementului operaționalizarea cerinței menționate, respectiv soluționarea metodologică a analizei circuitului simultan pe traseul arătat a tuturor capitalurilor utilizate, nu numai a celui circulant. Toate acestea, însă, nu se pot aborda decât în termeni financiari, în fluxuri financiare, după regulile și cerințele unui management financiar performant”.

Lucrurile, astăzi, sunt și mai complexe, mai complicate, urmare liberei circulații a capitalurilor și a oamenilor, a capitalului de cunoștințe – cea mai modernă și performantă formă de capital, etc.

Pentru a mă încadra într-un spațiu rezonabil, din multitudinea problemelor actuale și mai ales de perspectivă, abordate în Discursul de Recepție, mă voi mai referi doar la trei: problematica timpului în utilizarea celorlalte resurse, la opinia unui mare specialist în domeniu, referitoare la rolul managementului general și financiar în asigurarea și utilizarea resurselor în organizațiile moderne și la impactul stabilirii previzionale a priorităților în management.

Timpul – tinde să devină principala criză cu care se confruntă omul și organizația în zilele noastre și în perspectivă.

Totul se desfășoară contra cronometru, viteza fiind principalul parametru urmărit. Tirania urgenței, își pune amprenta pe viețile noastre, iar din trecerea timpului rămânem cu prea puțin, în raport cu timpul pe care l-am pierdut definitiv.

Se confirmă tot mai mult opiniile unor specialiști de largă renume (între care, R.S. Covey : Managementul timpului, Editura ALFA, Buc., 1994), care, în esență, susțin că omenirea a ajuns în situația actuală pentru că s-a urmărit preponderent viteza și mai puțin ținta, alergându-se spre ținte greșite, irosind, astfel, timp și alte resurse, și, mai cu seamă, neglijându-se omul, cu personalitatea, performanțele și nevoile lui.

Una dintre țintele greșite la care ne referim, este cea care însoțește conceperea, proiectarea, organizarea, lansarea și urmărirea producției, care antrenează volumul cel mai mare de resurse, neglijându-se îmbinarea operațiilor de producție, prin care se poate economisi timp, se pot reduce costurile și poate crește considerabil profitul.

Se știe că procesele enumerate se concep și se operaționalizează pe operații:

$$O_1 \dots O_2 \dots \dots O_{n-1} \dots \dots O_n$$

Aceste operații se pot așeza și combina în mai multe moduri : succesiv (mod de lucru care dezvoltă cel mai lung ciclu de producție și, deci, cel mai costisitor, mod preponderent în România); în paralel (cu ciclul de producție cel mai scurt și cel mai ieftin) și mixt, respectiv unele operații se fac succesiv, iar altele în paralel. Teoria și practica a demonstrat, însă, că avem de a face, de fapt, cu două categorii de operații:

- operații care se pot realiza numai succesiv, ca de exemplu, fundația, etajul I, etajul II , etc., operații numite operații plasate pe drumul critic, cărora mare lucru nu li se poate face, decât proiectând alt produs și făcând mari eforturi materiale , financiare și investiții, dar acestea, ca număr, dețin o pondere foarte mică;

- operații care se pot realiza în paralel, numite operații în paralel cu drumul critic, care, ca număr, dețin ponderea cea mai mare și al căror amplasament se poate optimiza după criterii practic nelimitate, fără nici un efort material sau financiar, ci numai prin inițiativă și cu afectarea cu prioritate acestui scop, a calculatoarelor electronice.

În această viziune, este obligatoriu ca procesul la care ne referim, adică așezarea operațiilor tehnologice, să înceapă cu gruparea acestora în cele două categorii și cu tratarea lor, apoi, ca atare.

Aberațiile economico – financiare la care asistăm în prezent nu trebuie să mai continue, să mai fie acceptate, tolerate.

În încheiere, ultimul aspect enunțat. Milan Kuber, în lucrarea „Management consulting”, Editura AMCOR, Buc, 1992, susține și noi confirmăm cu rezultatul cercetărilor și experiența proprie, că creșterea eficienței utilizării capitalurilor cu 25 – 40 la sută, se poate realiza și numai prin măsuri de bun simț, deci prin management, mai ales, zicem noi, prin management financiar performant, prin punerea lor, cap la cap, logic, științific, cea ce îl fac pe David Davies să afirme că: „Managementul financiar este o artă, nu o știință exactă, cea ce explică de ce unii oameni sunt capabili să o facă, iar alții nu”.

Din păcate, așa cum am arătat, toate aceste situații sunt nerezolvate, realizându-se, cu excepții ne semnificative, ca în urmă cu 18 ani.

O realizare remarcabilă a regretatului nostru mentor – Emil Mihuleac – a fost evoluția accelerată a managementului în instituțiile publice. Fostul politician și mare jurist, Antonie Iorgovan, susținea că în instituțiile publice avem de-a face cu „administrare” nu cu management. Între timp, Peter Drucker – numit de americani ca fiind cea mai prodigioasă minte pe care Știința Managementului a creat-o vreo dată, preciza, fără echivoc, că „Managementul, în forma actuală, a apărut într-adevăr mai întâi în marile organizații economice. Ne-am dat, însă, curând seama că managementul este necesar în toate organizațiile moderne, indiferent dacă acestea sunt sau nu economice. De fapt, am realizat că acesta este mai necesar în organizațiile care nu au caracter economic, precum cele care nu urmăresc profitul financiar (așa zisul sector social), sau în instituțiile de stat. Ele au nevoie de management pentru faptul că nu sunt supuse disciplinei impuse de profit și pierdere”.

Spațiul ne obligă la restricții. Dacă ne referim la perspective în Știința Managementului, mai cităm din același autor, următoarele: „*Managementul este principala cale de creștere economică*” și că „*Nu există țări bogate și țări sărace, există țări bine conduse și țări prost conduse*”.

Cât privește problematica priorităților în management, doar concluziile la care am făcut referire la timpul respectiv :

- 10 – 15 % din numărul produselor asigură 75 – 85 % din rezultate, acestea fiind produsele, sau serviciile strategice ale organizației;
- 30 % din numărul produselor asigură doar 30 % din rezultate, acestea fiind, cum spun unii, ca apa sfințită, nici n-ajută nici nu strică;
- 85 – 90% din numărul produselor asigură doar 10 – 15 % din rezultate, acestea, cu excepția produselor noi, sunt un balast care trebuie imediat înlăturat.

Orice decizie managerială trebuie precedată de identificarea acestor trei categorii, iar măsurile să fie particularizate ca atare.

Din păcate, și azi, un asemenea comportament managerial firesc, este încă în categoria excepțiilor.

În încheiere, redau, cu toată recunoștința și ca omagiu mentorului nostru Emil Mihuleac, doar unele aspecte despre aceste performanțe ale mele la care Domnia Sa a făcut referire în cele două expuneri arătate:

„Absolut nou, este semnalarea pentru prima dată într-o manifestare științifică a problematicii managementului instituțiilor, mai ales a instituțiilor publice și, mai cu seamă, abordată prin prisma cerințelor managementului financiar al acestor domenii ale activității umane.

Cercetarea științifică s-a îmbinat cu activitatea didactică în cei peste 30 de ani învățământ superior în domeniu (astăzi peste 40 de ani, n.n.), iar ambele cu activitatea publicistică, concretizată, între altele, în 5 cărți ca autor unic și 7 în colaborare (astăzi în 15 cărți ca autor unic și 9 în colaborare, n.n.), în 10 cursuri universitare și în peste 400 de articole, însumând cca 4.000 de pagini (astăzi peste 1000 de articole, cu peste 10.000 de pagini , n.n.), unele fiind publicate în limbi străine. Ne impresionează și admirăm înclinarea spre știință și performanță, care a avut în tot timpul vieții sale o desfășurare remarcabilă, cu efecte benefice, inovatoare și de raționalizare, peste tot pe unde a trecut”

Considerăm că și numai stările de lucruri rămase nerezolvate, arătate și cele două citate de la alineatul precedent, ale acestora, se pot constitui într-o platformă solidă și amplă pentru strădaniile care se au vedere pentru a se reconsidera locul și rolul Științei Managementului în România, deci și în Academia Oamenilor de Știință din România, demers la care mă angajez și eu, cu toată ființa și performanțele la care am ajuns.

Cu felicitări și urări de succes pentru toți cei angajați în ridicarea la locul

necesar a Științei Managementului, începând cu distinsul nostru Președinte,
Prof.univ.dr. General (r) VASILE CÂNDEA.

Prof. univ. dr. IOAN BOGDAN

Doctor Honoris Causa

Ordinul „Meritul pentru învățământ în grad de comandor”

Membru în Comisia de Experți a Uniunii Europene

Expert UE în management

Membru titular al:

Academiei Oamenilor de Știință din România

Academia de Științe din New York

Asociația Americană de Științe Avansate

Generalul, profesorul și omul de știință Emil Mihuleac

prof. univ. dr. Marius Băcescu
membru titular - fondator al A.O.Ș.R

Când un om a trăit 86 ani, te aștepti ca acesta să aibă înregistrată o vastă și diversificată activitate în folosul societății.

Într-adevăr, Emil Mihuleac, născut în vara anului 1915, a îmbrățișat cariera militară, absolvind Academia Militară cu calificativul „excepțional”.

S-a dovedit a fi un bun și talentat profesor, carieră cu care a debutat în 1941 la Școala de Ofițeri de jandarmi pentru drept administrativ, constituțional, penal și procedural.

Avansând în Ministerul de Interne, în perioada 1950-1972 a condus cu Școala de Ofițeri de la Oradea precum și o serie de cursuri de perfecționare a cadrelor de conducere.

A activat și în domeniul învățământului superior fiind profesor la Academia de Înalte Studii Militare, la Academia de Studii Social-Politice precum și la Colegiul Național de Apărare. Experiența practică în domeniul activității militare a făcut din generalul Emil Mihuleac un militar adevărat, un militar a cărui model poate fi urmat de oricine este interesat în domeniu.

Principala preocupare a generalului Emil Mihuleac a fost cea în domeniul științei managementului, fiind apreciat ca unul din întemeietorii acestei științe din România.

Cercetările sale științifice s-au manifestat constant prin inițierea și conducerea unor teme de cercetare în domeniul științei managementului și dreptului, majoritatea având caracter interdisciplinar. Să nu uităm că Emil Mihuleac este și absolvent al Facultății de Drept, Economie, Matematică precum și a Facultății de Filozofie și Științe Politice cu medii mari.

De-a lungul timpului cercetările sale în domeniul managementului, economiei, dreptului și psihologiei au avut ca rezultat 21 de lucrări publicate, 6 studii și câteva sute de articole apărute în reviste precum: *Revista de filozofie*, *Tribuna Economică*, *Opinia națională*, *Studii și cercetari juridice* etc., la care putem adauga o mulțime de comunicări, referate, intervenții la manifestări științifice (congrese, conferințe, simpozioane, seminarii, mese rotunde etc.), recenzii și interviuri la presă, radio și televiziune.

Nu este lipsit de interes să adăugăm o serie de cursuri în domeniul managementului la diferite instituții de învățământ superior și de cercetare, ministere, instituții publice, întreprinderi mari din București, Sibiu, Oradea, Ploiești, Piatra Neamț, Brașov, Bușteni, Sinaia etc.

Majoritatea cercetărilor științifice în domeniul științei managementului și dreptului au caracter interdisciplinar, orientare formată în cadrul Comisiei de studii interdisciplinare condusă de acad. Ștefan Milcu.

Contribuția generalului Emil Mihuleac la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul managementului s-a concretizat în apariția lucrărilor: *Întreprinderile mici și mijlocii o șansa pentru economia românească*, *Managerul profesionist*, *Bazele managementului*, *Managerul și principalele activități manageria* (vol. I și II) precum și *Știința managementului* (Editura Tempus) pentru care a fost onorat cu titlul de laureat al Academiei Române, primind premiul *Virgil Madgearu* pentru economie.

Profesorul Emil Mihuleac a înființat și condus ca decan Facultatea de Management Economic și în anul următor Facultatea de Istorie și Facultatea de Psihologie, toate aceste facultăți alcătuind Universitatea Nicolae Iorga al cărui rector a fost timp de trei ani.

A mai fost prorector al Universității Spiru Haret și profesor la cursul de management la Facultatea de management financiar-contabil și la Facultatea de

drept.

A fost un permanent colaborator al Universității Cultural-Științifice, unde ca profesor a ținut o serie de expuneri și dezbateri elaborând programe de Științe ale managementului, precum și membru în Colegiul pentru problemele științei și învățământului al Revistei „*Opinia Națională*”, condusă de acad. Ștefan Milcu.

Profesorul Emil Mihuleac a fost membru fondator al Academiei Oamenilor de Știință din România, (A.O.Ș.R.), membru în Biroul Permanent, membru al Comitetului Director și Consiliului Național Științific al A.O.Ș.R., vicepreședinte al A.O.Ș.R., președintele Secției de științe economice, juridice și sociologie, funcție pe care după moartea sa am preluat eu, precum și președinte al Departamentului de activități manageriale.

A jucat un rol important în organizarea și desfășurarea primului Congres al A.O.Ș.R. (mai 1996), iar ca moderator a condus lucrările secțiunii a II-a „*Știința și societățile în tranziție*”. De asemenea a organizat și condus lucrările celor două sesiuni științifice de primăvară (iulie 1996) cu tema „*Oportunități economice și financiare în dezvoltarea României*” și de toamnă (noiembrie 1996) cu tema „*Securitatea națională a României la sfârșit de mileniu-realizări și perspective pentru mileniul trei*”, lucrările fiecărei sesiuni fiind publicate în câte un volum.

În calitatea sa de președinte al Consiliului Științific de Știința Managementului și de director general al Institutului de Management, a condus masa rotundă cu tema „*Managementul instituției*”.

Emil Mihuleac a susținut din toate puterile dezvoltarea zonei de munte, iar la Simpozionul internațional din octombrie 1993 a propus constituirea unei Comisii de inițiativă pentru înființarea în țara noastră a unui organism european pentru țările cu munții Carpați.

A fost ales ca președinte al Asociației Veteranilor de război din Ministerul de Interne în noiembrie 1990, iar cu prilejul centenarului Jandarmeriei Române în septembrie 1993, prin decret prezidențial a fost avansat la gradul de general de divizie. În toamna anului 1996 a propus, susținut și organizat *secția de științe militare* din cadrul A.O.Ș.R.

A fost membru fondator al „*Alianței Naționale pentru România de Mâine, pentru viitorul poporului roman*”, membru fondator al *Fundației pentru Promovarea Calității*, membru fondator al *Fundației Colegiului Național de Apărare*, precum și membru al *Fundației „România de Mâine”* și președinte al filialei Vălenii de Munte al acestei fundații.

Profesorul Emil Mihuleac a decedat în anul 2001, după 86 de ani de viață și chiar dacă a fost de multe ori biruit, de multe ori supus, niciodată nu a fost abătut până la pământ și deznădăjduit. Caracterul și demnitatea este temelia oștirii și chiar coroana ei, deci și a generalului profesor Emil Mihuleac.

Demnitatea sa este clară, este adunarea împreună a izbânzilor științifice și a izbânzilor politice cu care se poate face civilizație, adică îmbunătățirea intelectuală și materială a țării.

septembrie 2012

EDITE ȘI INEDITE DESPRE GENERALUL, PROFESORUL ȘI CREATORUL DE ȘCOALĂ DE MANAGEMENT - EMIL MIHULEAC

prof.univ.dr. Emilian M. Dobrescu*

În memoria înaintașilor

Emil Mihuleac (1915-2001) a fost unul din generalii români care și-a iubit cu ardoare țara. Mărturie la această afirmație stăm toți cei care l-au cunoscut direct, dar și toate cărțile lui, dacă știi să citești printre rânduri...

Are meritul de a fi fost fondatorul Comandamentului Jandarmeriei Romane, imediat după evenimentele din decembrie 1989.

În 1977, publică la Editura Academiei Republicii Socialiste România, o lucrare impresionantă pentru știința managementului (concept “burghez”, interzis de regim), “Conducerea: contribuții la elaborarea științei conducerii”, cu un număr impresionant de pagini 307 pagini.

În anii 80 ai secolului trecut este inițiatorul și, evident, redactorul principal al unui Mic manual de știința conducerii, realizat de un Colectiv interdisciplinar de cercetare, care a activat pe lângă Asociația Juriștilor din R.S.R.

Un colectiv similar de știința conducerii, prezidat de prof. Emil Mihuleac, a activat cu succes, în perioada 1987-2001, în cadrul mai întâi al Asociației Oamenilor de Știință din România, apoi al Academiei Oamenilor de știință din România.

În memoria contemporanilor

La 25 noiembrie 1994, i-a fost conferită prin Decretul nr. 235, medalia “Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945”, pentru serviciile militare aduse statului român în timpul celui de-al doilea război mondial.

În 2010, lucrarea sa, “Managerul profesionist”, editată în București, la Editura Maiko, a fost introdusă pe primul loc la bibliografia concursului pentru ocuparea postului de conferențiar universitar la Academia de Poliție “Alexandru Ioan Cuza” din București, Facultatea de Poliție, Departament Jandarmi, Pregătire Generală și Științe Socio-Umaniste, poziția 144 din ștutul de funcții, disciplinele “Tactica jandarmeriei” și „Management organizațional” cu atribuții de: a) coordonare a desfășurării activităților de la disciplinele pe care le conduce; b) elaborare cursuri; c) conducerea activităților de predare; d) organizarea conducerii seminariilor, aplicațiilor și lucrărilor practice ce revin disciplinelor pe care este atestat; e) se preocupă de perfecționarea pregătirii profesionale personale.

În octombrie 2011, Lucrarea “Știința managementului”, București, Editura Tempus, 1999 a fost introdusă pe primul loc la bibliografia concursului pentru ocuparea personalului recrutat din sursă internă care îndeplinește condițiile legale, în vederea ocupării funcției de șef serviciu I la Inspectoratul General al Jandarmeriei Române – Direcția Comunicații și Tehnologia Informației - Serviciul Tehnologia Informației¹. Anunțul de concurs a fost publicat pe site-ul instituției și afișat la avizierul unității începând cu data de 14 octombrie 2011.

¹ pe site-ul <http://www.jandarmeriaromana.ro/ro/Resurse/Documente/Cariera>, vizitat pe 20 ianuarie 2013, orele 18,49

În 2013, membrii colectivului de Știința conducerii, prezidat în perioada 1987-2001 de prof. Emil Mihuleac, în cadrul mai întâi al Asociației Oamenilor de Știință din România, apoi al Academiei Oamenilor de Știință din România.

Vom relua lucrările acestui colectiv sub numele de Comisia de management a Academiei Oamenilor de Știință din România, în cadrul Secției de Științe economice, juridice și sociologie.

*** prof.univ.dr. Emilian M. Dobrescu,**

= Secretar științific al Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie
al Academiei Române,

= Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România,

= Alte preocupări de referință.....

PROFESORUL ȘI OMUL EMIL MIHULEAC.

BUCURIA REMEMORĂRII

Prof.univ.dr. Marta-Christina Suciu, Academia de Studii Economice din București, Membru corespondent la AOȘR, secretar științific (din 2013) la Secția *științe economice, juridice și sociale*

*P*recizez încă de la început că am dat curs cu emoție invitației de a împărtăși câteva gânduri la acest ceas de aducere aminte a personalității profesorului Emil MIHULEAC care a plecat dintre noi pe 17 octombrie 2001.

Pentru a retrăi cu adevărat *bucuria unei rememorări* consider că este important să consemnăm la ceas omagial astfel de amintiri, atât *pentru generațiile actuale, cât și pentru cele viitoare.*

Împărtășesc convingerea că, în acest mod, *generațiile actuale* pot să aibă un mai mare respect pentru trecut și pentru înanități. Ei pot extrage din rădăcinile trecutului fie și numai o parte din seva curajului necesar pentru a înfrunta provocările prezentului și viitorului.

Pe de altă parte, consider că, atât față de generațiile actuale, cât și față de cele viitoare, avem o misiune de credință pentru a le orienta privirea spre începuturi, spre cei care au contribuit la promovarea, sub o formă sau alta, a științei și învățământului managerial din România.

O astfel de personalitate o reprezintă și distinsul general și profesor, Emil MIHULEAC. Întrucât am colaborat cu dânsul pe tărîmul activității științifice,

în continuare consider adecvat ca formula mea de adresare, să fie aceea de *Profesorul și omul Emil Mihuleac*.

Rememorările unor personalități care își lasă amprenta în locurile unde mintea și sufletele oamenilor devin rezonante pentru cauze cu largă vibrație intelectuală și morală, de tipul *Secției de științe economice, juridice și sociale* din cadrul AOȘR, devin cu atât mai importante în contextual actual în care avem tot mai mult nevoie de ”*repere*”.

Într-o lume în care este tot mai evident că, în timp, prevalează înțelepciunea și valoarea adăugată succesiv (în logica simbolică sugerată de către Academicianul Tudorel POSTOLACHE prin sintagma „*succesiunii coexistente*”!) de către fiecare personalitate angajată într-un dialog constructiv și amiabil cu colaboratorii săi, împărtășesc convingerea că, dincolo de zbaterile și tumultul vieții cotidiene, viabil și sustenabil este ceea ce omul lasă în urma sa ca ținte împlinite, fapte, acte, lucrări, gânduri și îndemnuri împărtășite semenilor cu generozitate. Toate acestea se pot constitui, în ultimă instanță, într-o motivație consistentă pentru rememorare și recunoaștere, chiar și dincolo de hotarele vieții și morții.

Profesorul Emil MIHULEAC a fost în primul rând un mare *OM*. Viața și experiența sa s-au dovedit viabile în timp, poate tocmai datorită sacrificiilor făcute în folosul semenilor în decursul întregii sale vieți ca un adevărat *OȘTEAN* aflat, dincolo de ranguri și grade militare (pe care de altfel le-a și parcurs succesiv pînă la nivelul de General) în slujă țării sale.

În opinia mea, Domnia Sa a întruchipat și calitățile remarcabile ale unui *mentor* care a lucrat cu dăruire și pricepere în folosul oamenilor pe care i-a

îndemnat și sprijinit atunci când a considerat necesar pe traseele uneori anevoiase și pline de meandre ale vieții.

Am apreciat la profesorul Emil MIHULEAC și inegalabila sa dorință manifestă de identificare a ceea ce este nou și avansat în știința și practica managerială națională și internațională.

Cutezanța, perseverența și dârzenia care i-au fost proprii s-au concretizat, în timp, nu numai în acțiuni proprii, ci și în capacitatea de a reuni oameni pasionați de știința managerială care au participat și contribuit la dezbaterile organizate periodic în cadrul *Comisiei de Management a Academiei Române* unde m-a invitat cu generozitate și pe mine să particip.

Am apreciat și marea forță pe care o avea de a capta și de a reuni cât mai mulți specialiști din diverse arii ale cunoașterii științifice și încercarea de a realiza un autentic *parteneriat* între aceștia, parteneriat bazat pe un *dialog și schimb constructiv de idei*. Pentru a facilita acest dialog, profesorul solicita ca materialele care urmau să fie dezbătute să fie trimise din vreme, astfel încât să existe timp pentru studiu și pentru a formula un punct propriu de vedere.

Profesorul Emil MIHULEAC vădea și un respect autentic pentru fiecare interlocutor și proba că “*știe să asculte*” cu răbdare și eleganță.

Avea un fel aparte de a impune respect și de a încuraja *spiritual de echipă*. S-a bucurat la rîndul Dânsului de respect și de recunoștință din partea celor cu care a colaborat.

Volumul în care se includ gândurile de suflet pe care le adresez simbolic memoriei profesorului Emil MIHULEAC, alături de cele ale unor colegi și

prieteni cunoscuți prin intermediul Domniei Sale, la mai bine de un deceniu de la moartea sa, constituie o frumoasă pledoarie în acest sens.

Pe temeiul rezultatelor dovedite în activitatea Domniei Sale, i s-au încredințat diverse misiuni de mare responsabilitate socială, într-o perioadă importantă a evoluției societății românești. În această calitate a izbutit să ghideze cu multă subtilitate și uneori chiar cu delicatețea specifică marilor personalități, destinul unor oameni care încă îi păstrează respectul cuvenit. În rândul acestora pot spune cu smerenia cuvenită că mă încadrez și eu.

* * *

L-am cunoscut pe profesorul Emil MIHULEAC, la începutul anilor '80 la un simpozion științific desfășurat la *Academia de Studii Economice din București*. La acea dată eram cercetător științific la *Institutul de Economie Industrială* unde am primit repartiție guvernamentală pe baza rezultatelor foarte bune obținute la absolvirea *Facultății de Planificare și Cibernetică Economică* din cadrul *Academiei de Studii Economice din București*.

După ce mi-am prezentat comunicarea m-a felicitat, mi-a spus că a apreciat atât ceea ce am prezentat, cât și maniera în care am prezentat lucrarea.

A dorit să știe mai multe despre mine și despre preocupările mele profesionale. Țin minte că eram foarte emoționată. Dar mi-a făcut plăcere să avem acest prim dialog care a continuat după finalizarea simpozonului la Institutul unde lucram. La acea dată institutul se afla în imediata apropiere a *Academiei de Studii Economice*, pe Bulevardul Gh. Magheru nr.28-30.

Cu acel prilej mi-a adresat și invitația de a participa la dezbaterile organizate în cadrul *Comisiei de Management a Academiei Române*. Am răspuns cu bucurie acestei invitații și nu am regretat. Acele dezbateri mi-au fost de un real folos. Întâlnirile de la *Comisia de Management a Academiei*

Române continuau seria dezbaterilor interesante la care am avut șansa să particip în cadrul *Seminarului "Octav Onicescu"* (în fiecare joi, la prânz, la *Comisia Națională de Statistică*) și seria celor de la *Comisia de Studii Interdisciplinare a Academiei Române* care se desfășurau inițial, lângă Magazinul "Eva", la INID.

Demonstrând o aplecare spre o viziune inedită a domeniului managementului, pe care îl plasa subtil între "artă și știință", într-o etapă deloc ușoară, a influențat benefic "concertarea" (termen preluat de la Peter Drucker pe care îl aprecia foarte mult profesorul Emil MIHULEAC) armonioasă a preocupărilor celor care participau la aceste dezbateri.

Am sesizat și perspicacitatea pe care o avea în a sesiza paradigmele economice, în mod deosebit cele din știința managementului și preocuparea spre orientarea eforturilor de evoluție în activitatea universitară și de cercetare a tinerilor.

Personalitatea sa complexă și generozitatea Domniei sale mi s-au dezvăluit și atunci când a participat, alături de câțiva membrii ai *Comisiei de Management a Academiei Române* (Generalul Dobrin, arhitect Gheorghe Ionașcu, jurist Geo Stroe și alții al căror nume nu mi-l aduc aminte acum, după atâția ani, dar cărora le mulțumesc și pe această cale) la susținerea tezei mele de doctorat, pe 27 decembrie 1995.

Deși foarte emoționată am apreciat foarte mult acest lucru și pot spune că prezența dâșilor în *Sala de Consiliu a Academiei de Studii Economice din București*, unde s-a desfășurat susținerea tezei mele de doctorat, mi-a umplut sufletul de bucurie.

Avea un fel aparte de a se comporta și de a impune respect și uneori chiar o anumită austeritate. Când am început să îmi prezint teza de doctorat mi-a adresat un zâmbet larg, încurajator. Nu era pentru prima dată când mă încuraja

atunci când prezentam. Dar, în acel moment, pentru mine semnificația era deosebită. Eu sunt o timidă incurabilă, chiar dacă, datorită profesiei am învățat să fac în așa fel încât audiența (măcar în cazul studenților) să nu sesizeze acest lucru.

Profesorul Emil MIHULEAC a fost unul dintre OAMENII care a știut să mă încurajeze de-a lungul timpului. Ca de altfel mulți oameni deosebiți pe care Dumnezeu mi i-a scos în cale pe drumul vieții. Pentru că am invocat susținerea tezei de doctorat, chiar dacă în acest moment evoc personalitatea profesorului Emil MIHULEAC, nu pot să nu îl menționez în mod special pe *Academicianul Nicolae N. CONSTANTIESCU* care mi-a fost *mentor și conducător de doctorat*. Despre domnul Academician Nicolae N. CONSTANTIESCU, profesorul Emil MIHULEAC vorbea admirativ și mi-a spus că am avut o mare șansă să îl am ca îndrumător de doctorat întrucât, dincolo de faptul că este unul dintre cei mai exigenți conducători de doctorat din domeniul științelor economice, este și un mare OM de la care am multe de învățat în plan științific și pedagogic. Și pot spune cu mâna pe inimă că a avut mare dreptate.

Aveam să primesc o confirmare suplimentară într-un mod foarte subtil parcă anume aranjat de cel de sus. Așa a vrut Dumnezeu ca "*Investiția în educație*", carte care avea să vadă lumina tiparului la *Editura Economică*, cinci ani după susținerea tezei (fapt care m-a obligat la o atentă revedere a textului și la o dificilă actualizare a datelor și rezultatelor propriei cercetări) să le fie oferită Academicianului Nicolae N. CONSTANTINESCU și profesorului Emil MIHULEAC în aceeași zi.

Deși suferinzi (așa e viața și boala nu ocolește pe nimeni) amândoi mi-au umplut sufletul de bucurie. A existat o lansare de carte la care niciunul nu a putut participa. Academicianul Nicolae N. CONSTANTINESCU chiar a murit la câteva zile după ce i-am oferit cartea. Lansarea cărții a fost după aceea și

chiar am intenționat să renunț la lansare. Dar colegii mei de la Catedră și Editura au spus că, dimpotrivă, este un prilej de rememorare și un tribut adus Dumnului Academician. Am acceptat, dar recunsc și azi că mi-a fost foarte greu. A fost o lansare sobră, simplă, la care eu nu am mai avut puterea să invit pe nimeni (invitați fiind doar colegii de catedră și membrii Editurii) !

“Investiția în educație”, carte scrisă cu dragoste și recunoștință pentru cei care au investit cu dragoste, credință și nădejde în propria mea educație (părinți, bunici, profesori, oameni de mare calibru pe care am avut șansa de a-i întâlni pe cărările vieții) a fost oferită multor persoane. Mai în glumă, mai în serios, la un moment dat, de la Editură mi s-a spus că este o carte care mai degrabă a fost oferită de autoare (inclusiv către biblioteci) decât cumpărată.

Dar, în afară de familie, care m-a susținut necondiționat și cu multă dragoste toată viața, parcă nimeni nu s-a bucurat atât de mult de carte și nu m-a făcut să mă bucur la rândul meu decât cei doi MARI OAMENI pe care îi consider și ca pe niște îndrumători întru moralitate și generozitate.

Într-o lume în care orgoliile și invidia mărunță și gratuită par să mutileze câteodată caractere, e așa de BINE să întâlnești OAMENI MARI (în fapte și în simțire), oameni care, deși s-au bucurat de demnități și de success în viață, dovedesc că știu să se bucure alături de tine, și să nu te trateze cu superioritate din înaltul funcției vremelnice deținute.

Astfel de OAMENI DE CHARACTER m-au ajutat și în construcția mea ca om și ca dascăl. Azi, tocmai datorită unor astfel de oameni, încerc, atât cât pot, să îi încurajez pe studenți, pe cursanții de la Master și pe proprii doctoranzi pe care îi îndrum cum pot și eu mai bine pe drumul adesea anevoios al performanței în dezvoltarea profesională și personală.

Am invocat anterior o sintagmă atât de dragă Academicianului Tudorel POSTOLACHE, o altă mare personalitate pe care am avut bucuria să o

întâlnesc în viață, la *Institutul Național de Cercetări Economice al Academiei Române*. Sintagma „*succesiunii coexistente*” face într-un mod subtil parte și din viața noastră, a celor care cu entuziasm participam în tinerețe atât la întrunirile de la *Comisia de Management a Academiei Române* cât și, mai apoi, la cele de la AOȘR, la *Secția de științe economice, juridice și sociologie*, unde Domnul profesor Emil MIHULEAC a fost Președinte.

Generațiile succesiv-coexistente cu domnul profesor Emil MIHULEAC au trăit în vremuri confruntate cu convulsii, crize și războaie. Au trăit situații a căror complexitatea reclamă apelarea la virtuțile și învățăturile științei manageriale, în viziunea pe care îi făcea plăcere să o promoveze profesorul Emil MIHULEAC. Sigur că fiecare organizație, fiecare individ, fiecare comunitate a înfruntat diversele provocări și a reușit să identifice noi oportunități într-un mod propriu, în raport cu contextual și cu tipologia specifică. Dar prezența unor „*repere*” în plan științific și etic este semnificativă.

Deși, în societate, cel mai adesea proprietatea de tranzitivitate nu este valabilă, în cazul Academicianului Nicolae N. CONSTANTINESCU și în cel al profesorului Emil MIHULEAC care au *coexistat succesiv* ca îndrumători care mi-au marcat viața, evocarea lor alăturată are o semnificație aparte pentru mesajul pe care am dorit să îl transmit prin aceste gânduri.

Deși activau în zone diferite ale cunoașterii, fiecare dintre Domniile lor au avut o influență benefică asupra mea, în mod special prin reperele de omenie și moralitate pe care mi le-au oferit.

Participarea la susținerea tezei de doctorat, felicitările primite la promovările pe funcțiile de cercetător științific principal gradul III la *Institutul Național de Cercetări Economice (Institutul de Economie Industrială)* din cadrul *Academiei Române*, lector universitar și ulterior pe cele de conferențiar

univ.dr. și, respectiv, profesor universitar dr. la ASE București m-au bucurat, dar m-au și uimit de fiecare dată. Pledez pentru modestie și smerenie și le promovez pe măsura neputinței mele (într-o exprimare metaforică inspirată din spiritualitatea creștină). Așa încât, de fiecare dată, nu eu am fost cea care l-a anunțat de aceste promovări. Știam că se va bucura, dar îmi era rușine să mă "fălesc" în fața unui om aflat pe o anumită poziție a ierarhiei socio-profesionale. Știu că îmi mai actualizam CV-ul la AOȘR. Dar, în forul meu interior, am nutrit percepția că, cu gentilețea unui mare OM urmărea cu grijă aproape părintească (în sens benefic) evoluțiile celor tineri.

Iar această grijă părintească nu se limita la aria socio-profesională. Afla, nu știu cum și dacă vreunul dintre noi traversa o perioadă mai dificilă. Țin minte că, din când în când, îmi mai dădea câte un telefon. Și nu cred că se nimerea ca acele telefoane să fie date mai ales atunci când eram mai necăjită și când cu greu făceam față unor încercări mai dificile pricinuite de boala unor persoane dragi din jurul meu.

Fiecare dintre noi are încercări. Când tata, mama, soțul și din păcate chiar și copilul au fost grav bolnavi, au existat câțiva oameni care m-au ajutat, fie și cu o vorbă bună să depășesc aceste încercări. Un astfel de SUFLET MARE care m-a sunat și m-a încurajat în astfel de momente a fost profesorul Emil MIHULEAC.

Nu pot uita acest lucru și îi mulțumesc acum când nu mai este printre noi. Atunci mă tem că de emoție și de teama de a nu fi patetică nu am făcut cu profunzime acest lucru. Acum mărturisesc, fiind convinsă că măcar Wanda și poate delicata și minunata Doamnă Mia MIHULEAC, care i-a fost partener de nădejde în viață, vor recepționa mesajul meu cald, plin de recunoștință chiar dacă nu mai este printre noi să i-o pot spune direct. În acea perioadă, deși nu m-am plâns că fac greu față încercărilor vieții, inclusiv din punct de vedere

financiar, mi-a oferit oportunitatea de a face ceea ce îmi place tare mult (să predau), în week-end, la *Universitatea de vară de la Vălenii de Munte*. Sunt fiică de istoric și mi-au dat lacrimile când am fost pentru prima oară acolo, după ani de zile de la moartea tatei cu care mă mai duceam la Văleni.

De data aceasta eram în calitate de profesor și mă gândeam în sinea mea, fără a îndrăzni însă a spune cuiva, nici măcar dragului domn profesor Emil MIHULEAC, cât de fericit ar fi fost tata să mă vadă că predau cursuri în casa devenită între timp muzeu în memoria *Academicianului Nicolae IORGA*. Tatăl meu a fost genul de profesor care a fost iubit de generațiile de tineri pe care i-a păstorit cu dragoste și profesionalism. Mai bună dovadă decât că, la peste 28 de ani de la moarte, unii dintre ei mai aprind lumânări la mormânt și ne mai sună pe noi de sfintele sărbători Pascale și de Crăciun nu există pentru mine. Tata avea un mare respect pentru Academicianul Nicolae IORGA. Când am mers la *Academia de Studii Economice*, mi-a spus și că Academicianul Nicolae IORGA a predat Istoria la *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale*. Nu cred că profesorul Emil MIHULEAC a știut ce mare respect nutream eu încă de mică față de Academicianul Nicolae IORGA. Oricum eu nu am avut prilejul de a-i spune. La inaugurare eram prea emoționată și erau mult prea multe persoane în jurul dânsului ca eu să îndrăznesc să spun mai mult decât un simplu MULȚUMESC !

Au trecut anii...Încă rememorez cu bucurie perioada în care, grație profesorului Emil MIHULEAC am predate cursuri de ”*Economie*” la *Școala de vară de la Vălenii de Munte*. Țin minte că, fiind acolo am primit și telefon din partea soțului că soacra mea de la Brașov murise. Și atunci, așa a vrut Dumnezeu, că s-a nimerit ca Domnul profesor să fie în secretariat când am fost chemată la telefon (pe vremea aceea nu erau telefoane mobile)...M-a încurajat simplu, cu omenie...Și acest lucru chiar a contat pentru mine în acele

momente...Cum a contat de fiecare dată sfatul și încurajarea pe care mi-a oferit-o când a crezut că este cazul.

Țin minte de exemplu că, atunci când fostul meu profesor de la *Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică*, prof.univ.dr. Marius Băcescu m-a rugat să pregătesc o replică la *Discursul său de Recepție când a devenit Membru titular al AOȘR*, am avut o oarecare stinghereală. Nu din punct de vedere profesional. Tema aleasă de domnul profesor nu îmi era de loc străină. Dar eram tare emoționată să ma aflu într-o astfel de postură. Țin minte și acum cu câtă căldură m-a întâmpinat profesorul Mihuleac care mi-a spus că abia așteaptă să audă ce replică am pregătit...Emoțiile au sporit ...Dar când s-a terminat a fost atât de generos încât a lăsat sobrietea caracteristică de-o parte și m-a felicitat cu bucurie și candoare. Așa cum numai un MARE OM o putea face! A contat foarte mult pentru mine! Recunosc că nu i-am solicitat niciodată ajutorul în nici o privință, nici profesional și nici de viață întrucât nu am îndrăznit să îl tulbur cu problemele mele. Puțin înainte să ne părăsească mi-a spus, în prezența doamnei, că poate tocmai de aceea m-a apreciat, că am dovedit respect autentic, nesolicitându-i niciodată să mă ajute cu ceva și rămând fidelă acestui respect și atunci când era bolnav.

Ar mai fi multe și felurile împrejurări pe care le-aș putea relata. Dar cred că, punând o ”*măsură în toate*”, așa cum ne-a învățat chiar PROFESORUL, e bine să închei.

Din punctual meu de vedere profesorul Emil MIHULEAC a activat cu consecvență în laboratoarele vieții, armonizând cel puțin trei componente de esență ale ființei umane: *mintea, inima și sufletul* și reușind să le contopească și să le pună în valoare prin calitățile sale de *MARE OM*.

Această comemorare este un minunat prilej pentru a încerca bucuria

rememorării dragului nostru profesor Emil MIHULEAC. Pot afirma cu toată sinceritatea că am avut privilegiul de a-l cunoaște, respecta și aprecia pe *DOMNUL PROFESOR* (scriu acești termeni cu litere mari din motive legate de încărcătura în vocație, și dedicare care îl definește) căruia cu toții îi datorăm atât de mult.

Cineva spunea odată că ”...singura comoară pe care ne-o lasă timpul în trecerea sa ireversibilă sunt amintirile”. La chemarea gândurilor și sentimentelor, stârnite de această comemorare, aceste câteva amintiri pe care am avut bucuria să vi le împărtășesc mi-au revenit în minte, ca niște străfulgerări, bucurându-mi sufletul. Și nu știu de ce, dar astfel de amintiri parcă sunt mai luminoase decât cele mai recente. Poate din cauza tinereții.

Ceea ce dă strălucire unei personalități sunt virtuțile sale morale, care țin de caracterul fiecărui individ. În relațiile sale cu colaboratorii profesorul Emil MIHULEAC a fost întotdeauna un generos. Nu mi-a fost dat să îl surprind invidios. Dimpotrivă! Se bucura de reușitele celorlalți! Avea puterea să îi evidențieze pe cei meritorii și să îi încurajeze. Profesorul a dovedit o ținută morală, o tenacitate și demnitate pe care rar o mai întâlnești în ziua de azi.

A încercat să îi stimuleze în special pe tineri pe care îi provoca subtil făcându-i să tindă către atingerea unor ținte înalte, atât în carieră, cât și ca oameni.

Este greu de cuprins în câteva pagini, o viață de muncă, cu bucuriile și cu neliniștile ei, cu împlinirile, dar și cu zbuciumul inerent al fiecărei zile. M-am străduit să creionez doar câteva secvențe ale acestui parcurs și să nutresc speranța că rândurile de față vor transmite căldura cu care au fost scrise de către aceea care a avut privilegiul să primească învățătură la *LECȚIA OMENIEI ÎN VIAȚĂ* de la un *MAGISTRU* într-o această lecție.

Sunt convinsă că gândurile și amintirile mele pioase vor căpăta mai multă

relevanță și consistență doar alături de cele ale colegilor și prietenilor care vor scrie în acest volum omagial. Unul a avut inițiativa: arhitectul Gheorghe IONAȘCU. Celălalt, juristul Geo STROE se străduiește ca acest volum să prindă viață și să vadă lumina tiparului. Cu siguranță toți cei care au scris, fie și numai câteva gânduri au făcut-o cu DRAGOSTE ȘI RECUNOȘTINȚĂ !

Cred ca nu este important dacă suntem mulți sau puțini cei care, dincolo de frământările și zbuciumul cotidian, am încercat să prefigurăm un simbolic ”*arc peste timp*” *in memoriam dragului nostru profesor*. De regulă nu mă las influențată de puterea ”*numărului*” de autori, de pagini și alte elemente cantitative. *Calitatea autentică* a unui volum de acest tip e conferită mai degrabă de emoția, trăirea și mesajul de profund respect pe care îl degajă.

În fapt, câtă vreme vom ști să ne cinstim înințașii, să le respectăm memoria amintindu-i și comemorându-i ca semn de pioasă și respectuoasă amintire, înseamnă că nu s-a pierdut încă șansa spre un viitor mai bun, către care au aspirat și generațiile care ne-au precedat și care și-au pus o nădejde în noi.

Avem o datorie de credință nu numai față de înanințași, care au dorit să le ducem mesajul mai departe, ci și față de cei ce ne vor urma la un moment dat (când o rândui Dmnezeu)!

A scrie câteva rînduri despre înanințași, a aprinde o lumînare simbolică la ceas de comemorare (inclusiv în tainița sufletului fiecăruia dintre noi), a șterge o lacrimă de aducere aminte și a pune o floare a speranței pe un mormânt este o datorie de suflet pe care o avem chiar și față de noi, ca oameni !

Cine uită să mai aibă rădăcini, cine uită că a crescut tocmai pentru că părinții, profesorii, oamenii în general l-au ajutat în felurite chipuri să ajungă acolo, acela se poate scuza lamentabil cât de ”*copleșit*” este de importanța poziției pe care vremelnic o are pe acest pământ, fie în plan social, profesional

sau familial. De fapt, adevărata valoare a unui om, a caracterului acestuia este nu să laude pe cineva cu fățarnicie atunci când acela are ”*putere*” și când speră ca aceste laude să îi deschidă porțile către a putea solicita te miri ce ajutor de moment...

Adevărata valoare se vede atunci când ajuți dezinteresat, așa cum a făcut cu fiecare dinte noi PROFESORUL Emil MIHULEAC, și mai ales atunci când poți să lași pentru o clipă totul de-o parte și să dovedești că respectul tău a fost autentic și că el trece dincolo de granița dintre viață și moarte, în perenitate, acolo unde numai valorile autentice răzbat în timp !

Deci, cred cu tărie că, chiar dacă volumul acesta nu va fi un volum cu un număr mare de pagini, ci va fi o mică *cărțică*, care a fost însă *scrisă cu dragoste*, ea tot merită să vadă lumina tiparului. Ca semn de aducere aminte și de prezență a profesorului în rîndul discipolilor.

Sunt încredințată că, dacă ar putea să ne vadă, așa cum spunea cândva cineva ca și cum ”*eternitatea ne privește pe la spate*” s-ar bucura să vadă că am reușit totuși, o mână de oameni, să ne reunim pentru o cauză nobilă și frumoasă.

Mai ales în astfel de vremuri tulburi, de fapt dovedim că ne respectăm pe noi înșine făcând acest lucru și făcând cumva subtil ”*diferența*” față de cei ancorați parcă obsesiv de mult în ”*acum și aici*”, în ”*clipă*”, în tentativa de a extrage un ”*profit*” (de ordin material și/sau pe linia ierahiei socio-profesionale și nu numai...) chiar dacă merg pe căi mai mult sau mai puțin ortodoxe, *de la mica ciupeală, la marea învîrteală*.

Sunt convinsă, că mulți sau puțini, atâția câți am rămas, important este că nu l-am uitat, cî îl venerăm și îl stimăm în continuare pe dragul nostrum profesor, Emil MIHULEAC ! Și că o facem așa cum cred că și-ar fi dorit

dragul nostru profesor, căruia îi plăcea să ne vadă alături unul de altul, **în ECHIPĂ!**

În încheiere, subliniez că am ales să mă refer la OMUL și PROFESORUL Emil MIHULEAC întrucât așa l-am perceput eu.

Poate că sunt subiectivă, dar nu numai că sunt cadru didactic, dar mă și trag dintr-o familie de dascăli și pentru mine profesorul rămâne în continuare Profesor. Cu toate că nu l-am avut profesor, i-am simțit prezența într-o manieră implicită. Un profesor influențează chiar dacă nu l-ai ascultat niciodată de la catedră, influențează prin simbol, prin puterea faptelor. În calitate de Președinte al *Secției de științe economice, juridice și sociologie al AOSR* Profesorul Emil MIHULEAC a activat ca un adevărat mentor și magistru.

Omul Emil MIHULEAC s-a remarcat prin demnitate, optimism, flexibilitate, înțelegere față de semenii, finețe, dar și printr-o ironie revărsată cu diplomatie atunci când considera necesar. Și mai ales prin darul de a pătrunde în sufletul oamenilor.

Profesorul Emil MIHULEAC, deși a îmbrăcat haina militară cu dragoste de țară și respect, rămâne în amintirea mea înveșmântat în hainele luminoase ale unui caracter ales, descinzând parcă dintr-un ținut străjuit de bunul-simț și de o modestie bine temperate.

IN MEMORIAM PROFESORULUI ȘI OMULUI EMIL MIHULEAC

toată prețuirea și dragostea noastră!

Dumnezeu să îl odihnească în pace !

REMEMBER

- **EMIL MIHULEAC - și Carpații României**

PROFESOR - GENERAL și OM al ȚĂRII SALE

Prof.dr. Dr.H.C. Radu Rey,

Membru corespondent al *Academiei de Științe Agricole și Silvicultură*,

Președinte fondator al *Forumului Montan din România*,

Membru în *Comitetul Național MAB (Omul și biosfera) - UNESCO*

Prin 1986, mă aflu într-o situație foarte delicată din cauza lucrărilor, inițiativelor și atitudinii mele publice exprimate prin serii de articole în reviste ca *Flacăra*, *România Pitorească* sau *România Liberă* și chiar „*Era Socialistă*” - fățiș în favoarea dezvoltării proprietății private din zonele montane, necooperativizate. Se adunau „nori negri” în jurul meu, din ce în ce mai amenințători - într-o lume obsedată politic de colectivismul din agricultură și de proprietatea de stat.

Într-un astfel de moment a intrat în micul meu birou de medic veterinar din Vatra Dornei un fost coleg de școală primară, fiu de preot, inginerul chimist Ioan Olaru, angajat în cadrul Centralei Cooperației de Consum din București.

Am discutat mult și multe împreună și mi-a propus să mă prezint unei persoane importante și de înaltă calitate profesională și morală.

Așa l-am cunoscut pe omul care avea să-mi devină un mare protector, atât de necesar și totodată un îndrumător și profesor în sferile managementului și juridic și în mare măsură un prețios sfetnic în atât de complicatul domeniu al politicii.

M-a invitat să particip, cu o expunere a problematicii economiei sociale din Carpații României, în cadrul elitist al Asociației Juriștilor din România - o

adevărată școală de drept și sociologică - pe care o coordona cu profesionalism și talent managerial și totodată o „pepinieră” de tinere valori - speranțe, pentru viitor. Accentele și îndrumările profesorului-general Emil Mihuleac vizau domeniile cunoașterii, ale științei - în diverse ramuri și știința managementului - în general, zonă în care a excelat și se bucura de o mare recunoaștere națională.

Prin verticalitatea sa profesională, prin vastitatea cunoștințelor sale, prin atitudinea sa optimistă și încurajatoare, mai ales față de tineri, ca și printr-un mare prestigiu de care se bucura în cadrul Armatei, cu o afecțiune specială pentru Corpul jandarmeriei române - prin accesul la diverse zone de influență și legăturile speciale în cadrul academic, Emil Mihuleac a fost una din marile personalități pozitive, remarcabile - ale României, care nu se afișa opulent ci se consuma cu folos și mai mult discret, în spirit echilibrat și cu o viziune deschisă spre viitor și spre încurajarea valorilor naționale autentice.

Un „om mare” - dar atât de modest în relațiile sale înalte, ca și în viața personală, ca soț și părinte, exemplar...

După ce a pătruns în profunzimea problematicii zonelor de munte, a intervenit radical pentru temporizarea atmosferei ostile și a exceselor care „înflureau”, mai ales în sfera oficială politico-administrativă de la Suceava, dar și la centru și m-a sfătuit să mă concentrez spre cercetarea montanologică, spre latura științifică și realizarea unei teze de doctorat - în domeniu, finalizată în 1987 la Institutul Agronomic din Cluj-Napoca - fiind unicul doctorat, pregătit în 9 ani, consacrat dezvoltării gospodăriilor țărănești, private, din Carpații României.

Le spunea negativiștilor și unor factori din zona organelor dure: „lăsați-l să lucreze, el este un cercetător - vizionar și s-ar putea ca România să aibă nevoie cândva de aceste acumulări...” Ce intuiție... Ca să nu mai vorbesc

despre reacția sa de apreciere și satisfacție după primirea mea în 13 noiembrie 1981 în audiență specială la Nicolae Ceaușescu, care a avut ca efect stoparea colectivizării zonei montane (ce fusese deja decisă...).

Ce de comentarii a avut în legătură cu salvarea patrimoniului tradițional, ce aprecieri legate de rolul muntelui în caz de necesitate...

A fost foarte bucuros de apariție cărților „Viitor în Carpați” și „Civilizație Montană” și a apreciat deosebit efectele acestora: bursa la Universitatea din Innsbruck-Tirol oferită de guvernul Austriei și vizitele importante primite la Vatra Dornei din Statele Unite și din China - care, în perioada 1980-1989 - constituiau evenimente puțin obișnuite...

Și a venit Decembrie 1989!

Încă din ianuarie 1990 am plecat la București, convins că venise vremea unei descătușări, a unei schimbări politice favorabile proprietății private și implicit gospodăriilor țărănești din munți, care erau și purtătoarele cele mai fidele a spiritului de proprietate și libertate și ale celor mai semnificative tradiții economice, culturale și spirituale ale poporului nostru, atât de înzestrat și de încercat...

- Apartamentul - destul de modest - al profesorului-general, Emil Mihuleac, devenise un fel de „stat major” - pentru o bună orientare în abordarea problematicii zonelor de munte - la nivel național: crearea unui cadru organizatoric guvernamental, oficial, specializat; crearea de instituții de cercetare, de învățământ superior și mediu - profesional, formarea-specializarea unor cadre tehnice, forme de sprijin pentru agricultorii montani, modernizarea gospodăriilor montane, a agroturismului și turismului rural montan.

Între colaboratori apropiați se regăseau ing. Ioan Olaru, arh. Gheorghe Ionașcu, care vor avea rolul lor la evoluțiile ulterioare legate de zonele

montane.

Am avut un crez neclintit și o voință de fier și am avut alături oameni adevărați - cu care am reușit să înființăm Comisia Zonei Montane din România - secretariat de stat, în cadrul ministerului agriculturii (deși noi am precizat că poziționarea în subordinea directă a Guvernului ar fi fost mult mai potrivită - cum s-a și adeverit mai târziu) cu 28 Comisii județene ale zonei montane, să înființăm Institutul de Montanologie, Cristian - Sibiu și Centrul de Formare și Inovații pentru Dezvoltare în Carpați - de la Vatra Dornei - instituții care, toate, reprezentau o mare noutate pentru țara noastră, în condiții de „pionierat” . . .

Zeci de oameni de calitate, specialiști-experti, care au intrat în „sistemul montan”, l-au cunoscut îndeaproape, l-au îndrăgit și l-au respectat, fără rezerve, pe generalul profesor Emil Mihuleac, un mare sfătuitor și susținător, care, deși la o vârstă înaintată - nu a ezitat să se implice și personal („Cine nu are bătrâni - să-i cumpere . . .”).

Se bucura sincer alături de noi - de fiecare „victorie” în construcția instituțională și legislativă, era mereu invitat de onoare și venea nu doar cu plăcere, dar și cu contribuții profesionale proprii, folositoare.

Acțiunile și prezențele sale au fost numeroase - dar aș aminti câteva mai semnificative:

A luat inițiativa pentru înființarea unei Facultăți de Economie Montană - la Vălenii de Munte, în cadrul Universității Spiru Haret - care a funcționat timp de patru ani - având profesori entuziaști, unii făcând naveta cu trenul de la București, la ore foarte matinale și cu interese materiale minore....

În 1994 - după întâlnirea cu delegația Consiliului European, a Asociației Europene a Aleșilor Munților (AEM) și Euromontana și delegații ale țărilor carpatice - România, Cehia, Slovacia, Polonia și Ungaria - pentru validarea „Proiectului Carpați” al cărui autor eram, în prezența Președintelui României și

a 7 miniștri - la Băneasa, unde s-a decis înființarea Centrului de Formare și Inovații pentru Dezvoltare în Carpați - Vatra Dornei, cu delegații străini ne-am deplasat în vizită la Facultatea de Economie Montană de la Vălenii de Munte - vizită organizată special de dl. profesor, general - Emil Mihuleac.

Președintele AEM, venerabilul Eduardo Martinengo, o personalitate europeană și autor a primei „Legi a Muntelui” din Italia (1970) - prima din Europa, a fost entuziasmat și a spus public că imediat ce se va înapoia va propune guvernului italian înființarea unei astfel de facultăți de economie montană în Italia - după „modelul românesc”...

Dar „conjuncturile” au decis altfel: după două vizite, împreună, la noul Rector al Universității din București - care era și președintele unei Comisii de acreditare, Facultatea „pilot” de economie montană - de la Vălenii de Munte a fost desființată (!), iar studenții munteni, în anul IV, extrem de atașați idealului profesional pentru care optaseră - au fost împrăștiați, pe la alte Facultăți economice.... Atât l-a dus mintea pe acel „Rector”.....!

A fost nu doar o mare dezamăgire ci o adevărată „durere” - față de ignoranța și iresponsabilitatea unor factori de decizie lipsiți de orice orizont...

În 1997 - D-sa a reușit să convingă Academia Română și, pentru prima oară în istoria țării, Aula Magna a găzduit un seminar național consacrat Carpaților României.

Un mare succes științific și totodată un moment de conștientizare, sensibilizare și de încurajare - pentru continuitate...

Și din nou un paradox al timpului: în toamna aceluiași an, un oarecare trecător ministru al agriculturii (Dinu Gavrilescu) a decis (impardonabil) desființarea structurii pentru munți din cadrul Ministerului Agriculturii, cu toate cele 28 servicii specializate din 28 județe cu zone montane.

Și mai mult - desființarea Institutului de Montanologie de la Sibiu -

unitate de cercetare științifică - unicat în Sud-Estul Europei! Și asta o făcea un așa zis „om de știință”, membru al Academiei de Științe Agricole și Silvice!!

Câtă tristețe și descurajare! Cu mari eforturi, la care a contribuit direct și la care s-a raliat și mult regretatul poet și Senator Adrian Păunescu și Academia de Științe Agricole și Silvice, după debarcarea respectivului „ministru” s-a reușit reînființarea acestui institut, cu multe pierderi de cercetători și de patrimoniu. . .

În optimismul pe care ni-l inducea, când mă găseam și eu „exilat la marginea imperiului,, , grație aceluiași „ministru”, împreună am reușit totuși să aducem în stare de funcționalitate și să formăm experții Centrului de Formare și Inovații pentru Dezvoltare în Carpați - Vatra Dornei, unicat în Sud-Est-ul Europei, instituție care-și va câștiga în următorii 15 ani prestigiu național și internațional, specializând aproape toți specialiștii agriculturii montane din România și tineri agricultori montani, dar și din alte țări estice, ca Ucraina (regiunea Cernăuți), generând „obiective-pilot”, cu un succes special în agroturism și turism rural-montan (cca. 7000 pensiuni!) în 2010 înregistrând cca. 5.000 (cinci mii) de absolvenți.

În 1995, Profesorul-General Dr. Emil Mihuleac scria în Cartea de Onoare a CEFIDEC Vatra Dornei alese cuvinte de îmbărbatare pentru tânăra instituție - cu un viitor mare în față!...

Dar în 2010, un alt „ministru” al agriculturii (Mihail Dumitru) hotărăște că nu mai trebuie o astfel de instituție și desființează atât CEFIDEC - Vatra Dornei, cât și Agenția Națională a Zonei Montane - după 20 de ani de activitate fertilă! Din nou, România nu mai avea munți?!

- Cred că de acolo, din eternitatea din care ne privește spiritul său, marele dascăl, general și om al nației, suferă alături de noi și se întreabă ce se întâmplă cu Carpații României, ce fel de societate debusolată și-a făcut loc?

Unde au rămas responsabilitatea, respectul și dragostea pentru Țara în care s-au născut și care-i hrănește și încă-i mai și rabdă...?

Nu pot să închei acest „remember” fără să consemnez rolul decisiv pe care D. Profesor, General Dr. Emil Mihuleac, împreună cu Dl. General Dr. Vasile Căndea, l-au avut la renașterea Academiei Oamenilor de Știință din România și la înființarea „Jandarmeriei Montane” și mă bucur că am putut contribui la împlinirea acestui proiect.

Rămân și rămânem mulți cei care l-au cunoscut, între care discipoli de înaltă ținută și competență, cu o respectuoasă și caldă amintire pentru un mare OM și fiu al nației, un exemplu de dăruire și profesionalism și de conduită morală și ne îndreptăm gânduri și sentimente sensibile pentru distinsa sa familie, pentru doamna Mihuleac și Vanda, fiica sa mult iubită.

Vatra Dornei, 17 sept. 2012

**Profesorul univ. doctor gral (r) Emil MIHULEAC,
decanul științei managementului din România**

Conf. univ. dr. arh. Gheorghe IONAȘCU

– Universitatea *Spiru Haret*, Buc.,

Membru correspondent al *Academiei Oamenilor de Știință din România*,

Membru al *Comitetului Național MAB (Omul și biosfera)-UNESCO*,

Membru în *Consiliul Național al Asociației Culturale pro Basarabia și Bucovina*,

La 12 ani de la trecerea sa la cele veșnice, personalitatea **Omului** și **Domnului** care a fost **Emil Mihuleac**, general, profesor și prieten adevărat, ne impresionează într-atât, încât am considerat, de acord cu domniile voastre, ca trebuie să ne reamintim de dumnealui și împreună.

Am convingerea că, domnul dr. Emil Mihuleac a construit bazele *științei conducerii*, a *managementului* în România și că poate fi numit, pe drept cuvânt: ***Decanul științei managementului din România***.

Prin lucrările publicate și prin activitățile de promovare a acestei științe, domnia sa are, credem, cea mai importantă contribuție teoretico-metodologică la conturarea ei.

Multora dintre noi le-a deschis mintea, încurajându-i să se dedice activităților de cercetare, sau i-a îndemnat să scrie. Mă număr printre ei.

De asemenea, având adânc înrădăcinat cultul muncii, cum amintește și fiica lui Vanda, stabilită la Paris, în fiecare dimineață, la ora 5,00 era deja la birou, analizând fișele bibliografice și trecând la scris.

Până în anul 1989 am avut ocazia să-i duc manuscrisele la o dactilografă, care stătea în apropiere de locuința mea, așa că o parte din cărțile publicate am avut șansa să le citesc primul.

Avea un scris mărunț, ordonat și citeț. Niciodată, lucru rar întâlnit, dactilografa nu s-a plâns că nu i-a înțeles scrisul.

Mi-a plăcut o formulare laconică nescrisă, sugerată de domnul profesor: *fără a înceta să rămână o artă, managementul a ajuns între timp și o știință, prin generalizarea experienței umane, dătătoare de învățăminte.*

Diferența fundamentală dintre opera domnului dr. Emil Mihuleac și a altor cercetători din domeniul managementului, este aceea că domnia sa s-a axat pe managementul văzut ca știință, capabil să asigure orientarea tuturor activităților umane și nu numai pe managementul operațional din diferite domenii.

La ASE managementul este văzut ca fiind exclusiv al întreprinderii, la UPB al întreprinderii industriale, la școlile de funcționari publici – ca *managementul administrației.*

Ori, ceea ce se observă în opera scrisă a maestrului este tocmai abordarea managementului ca știință a conducerii tuturor domeniilor, fără a omite învățământul, educația, cultura, sănătatea, știința și chiar sportul, astfel încât concluziile sale au o certă valoare științifică.

După dispariția sa, constatăm că multe din afirmațiile sale privind viitorul s-au adeverit.

Putem să fim recunoscători maestrului nostru pentru bogăția și originalitatea ideilor sale, pe care ni le-a împărtășit verbal, sau ni le-a lăsat în scris, în cele peste 20 de cărți și peste 100 de articole.

Astfel, dintre publicațiile sale de după 1990 rețin atenția, între multe altele, următoarele idei:

- necesitatea dezvoltării școlii românești de management, a atragerii tinerilor la activitatea de cercetare fundamentală și aplicativă;
- necesitatea reformei managementului parlamentar, pentru modernizarea și

dinamizarea activităților de instituire a legislației moderne, adecvate cerințelor europene și mondiale;

- actualitatea dezvoltării managementului guvernamental, cunoscând faptul că *nu există țări sărace și țări bogate, ci țări slab sau bine conduse*;
- întreprinderile mici și mijlocii au un viitor sigur în România, urmând a contribui fundamental la dezvoltarea activităților de servicii și de mică industrie, precum și la formarea clasei de mijloc, procese care vor asigura instalarea societății democratice și a economiei competiționale de piață;
- alte idei noi și folositoare.

Ca membru al *Asociației Oamenilor de Știință* din anul 1991 și al Academiei Oamenilor de Știință din 2002, l-am secondat cu plăcere, ca secretar al *Centrului de Activități Manageriale*, în perioada 1993-96 și ca secretar al Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie, în perioada 1995-1997, încercând să menținem dezbaterile pe probleme de Management, care se desfășurau în sediul Academiei Oamenilor de Știință, Calea Griviței 21, etajul V.

Față de gândurile așternute aici, aș încheia cu spusele distinsului nostru academician, susținător al științei managementului, domnul Mihai Drăgănescu, care preciza într-o alocuțiune din anul 2000, cu prilejul unei lansări de carte a aceluiași, despre domnul gral® dr. Emil Mihuleac, că acesta era, citez: *o personalitate de excepție a vieții noastre academice, în înțelesul ei cel mai larg, un om integru, o îmbinare de atitudine clasică și modernă, un om pe care nu poți să nu-l admiri și să nu-l respecți*.

Să ne bucurăm de opera lăsată de Domnia sa, fiindu-i adânc recunoscători și să încercăm să o ducem mai departe, manifestând străduință în promovarea științei în general și a *științei conducerii*, în mod special.

Ferice de familia care a avut un asemenea om.

Ferice de distinsa sa soție cu care a conviețuit peste 60 de ani.

Ferice de de talentata sa fiică, graficiana Vanda Mihuleac de la Paris, consacrată pe plan internațional.

Ferice și de colegii din cadrul Academiei Oamenilor de Știință din România, care au avut șansa să lucreze cu Domnia sa.

Fără a fi lipsiți de tristețea datorată absenței sale dintre noi, să fim optimiști și să-i urmăm calea deschisă, prin știința managementului, către construcția unei Români moderne, orientată către democrație și civilizație.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

EMIL MIHULEAC ESTE IN FIECARE DINTRE NOI

Doctor în Științe juridice GEO STROE

presedinte fondator al *Fundației Academia DacoRomână* și

al *Partidului României Europene*,

director fondator al *Editurii DacoRomâne TDC*

Au trecut anii și Emil Mihuleac e mai necesar ca niciodată. Icoana sa urcă tot mai sus, cu fiecare an, cu fiecare nouă primăvara, cu fiecare nouă toamnă. România are nevoie mai mult ca niciodată de Știința conducerii.

Dacă avem o problemă grea, ea este problema conducerii României.

Colectivul de cercetare interdisciplinară ”Știința conducerii” aduna cu modestie și în deplină discreție oameni curioși, preocupați de problematica delicată a conducerii sociale.

Știința conducerii s-a pulverizat în mai multe părți și a creat noi capete de pod în domeniile în care membrii acestui colectiv au activat, erau în curs de afirmare ori s-au afirmat ulterior, ori umează să se afirme în viitor.

Așa se face că prin specializările obținute în domeniile de activitate au reprezentat vârfuri ale unor inițiative, fie că au obținut funcții de conducere, au înființat instituții, fundații, asociații, au ocupat catedre, demnități până la funcții ministeriale în administrație sau instituții centrale de stat, în universități, institute de cercetare, afaceri, bănci, au scris cărți și proiecte de specialitate, au proiectat și realizat invenții, inovații și au încercat să aducă noul în sectoarele în care au activat sau activează încă.

Cu mai mult timp în urmă am publicat lucrarea intitulată *Știința dacoromânicii pe înțelesul tuturor*.

Până se vor clarifica toate cercetările, Fundația Academia DacoRomână continuă.

Științele cu care are **legături** strânse dacoromânistica sunt știința conducerii, științele politice, juridice, europenistica, științele economice, matematica, logica, sociologia, psihologia, lingvistica, arheologia, teoria generală a sistemelor, informatica, științele tehnice, cibernetica, praxiologia, medicina, birotica, alte științe. Practic, nu există domeniu al cunoașterii și acțiunii cu care să nu aibă legături mai mult sau mai puțin importante știința dacoromânisticii.

Legăturile dacoromânisticii cu alte științe, așa cum au fost ele puse în evidență de către izvoarele recunoscute pentru fiecare dintre ele, se mențin și vor continua să se dezvolte ca urmare a interconexiunilor din cercetările efectuate de-a lungul timpului. Ele se evidențiază în teoria dacoromânisticii.

Finalitatea imediată a dacoromânisticii o constituie *ridicarea conștiinței de sine a fiecărui român la nivelul exigențelor timpului contemporan* pe continentul Europa. **Scopul** ei, pe termen lung, este unul asimptotic, de conservare a identității, independenței, a continuității și permanenței dacoromânității prin acțiuni concrete, în lupta pentru eternizarea valorilor temporale proprii de pretutindeni.

Rezistența prin cultură trebuie protejată cu orice preț.

Sunt convins că **dacoromânistica** își va găsi locul și rolul în inima, în gândul și simțirea dacoromânilor de azi și din totdeauna. Ea *se va apropia asimptotic de adevărul și înțelepciunea unei națiuni vechi*, care, în baza instinctului *natural, sine qua non*, propriu națiunii, a răzbit în mod firesc prin milenii întunecate și sălbatice. Iar semnele vremurilor arată, oarecum, că lumea se întoarce inexplicabil, la mileniul întunecat pentru a ieși la lumină după un ocol nedefinit.

Conform menirii lor istorice, unele națiuni primejduiesc viitorul nostru prin faptul că nu-și pot îndeplini menirea lor (prin infiltrări, adversități, războaie

atipice nedecarate contra valorilor și modului de viață românesc) decât nimicind sau slăbind continuu menirea națiunii dacoromâne.

Dacoromânistica trebuie să ofere soluții decidenților și actanților naționali pentru menținerea, dezvoltarea și înflorirea continuă a națiunii noastre.

Bibliografie selectivă

1. Nicolae Densușianu, *Dacia preistorică*, Ed. Semne, 2004,
2. C. Rădulescu – Motru, *Românismul – catehismul unei noi spiritualități*, Fundația pentru literatură și artă Regele Carol II, București, 1936, reeditare Editura Semne, 2008,
3. Geo Stroe, *Știința dacoromânisticii pe înțelesul tuturor*, Ed. Tempus, București, 2000,
4. Mircea Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, Ed. șt. și enciclopedică, București, 1986,
5. Vasile Pârvan, *Getica*, Ed. Meridiane, București, 1982,
6. Augustin Deac, *Istoria adevărului istoric*, Ed. Tentant, 2002.

DOMNUL PROFESOR DR. EMIL MIHULEAC

Jurist Adriana Popescu

Dr.ing. Vasile Popescu

Pentru prima dată în România în 1942, domnul profesor Mihuleac a folosit într-o lucrare intitulată „Știința și arta de a comanda, calitățile șefului”, denumirea de Știința conducerii, astfel că anul 1942 reprezintă anul de referință în fundamentarea științei managementului în România și a Școlii de Știința Managementului de la București.

Absolvent a numai puțin de șase facultăți: drept, economie, filozofie, științe politice, matematică-informatică, academia militară, domnul profesor Emil Mihuleac dovedind o solidă pregătire pluridisciplinară, va rămâne o îndelungată perioadă de timp personalitatea cea mai importantă în istoria managementului din țara noastră.

Autor a unor ample lucrări în domeniul managementului domnul prof. Mihuleac are o contribuție valoroasă la reșezarea teoriei și practicii managementului în economia de piață în condițiile tranziției din România, lucrarea „Știința managementului.

Metodologia managerială. Metode de conducere” reprezenta un valoros compendiu al științei managementului.

Managementul este obligatoriu în realizarea oricărei acțiuni umane, iar calitatea acestuia este hotărâtoare pentru reușita acțiunii.

Analiza insucceselor unor acțiuni duce întotdeauna și la o eroare de management, însă o asemenea eroare implică deci, competența oamenilor de unde reiese importanța hotărâtoare a factorului uman în realizarea managementului.

Nu este suficient a enunța idei ori a declara că se aplică managementul fiind necesar a dispune de oameni cu aptitudini și capacitate managerială în vederea

optimizării actului de conducere.

Managerul trebuie să fie un lider precum și un responsabil social nu numai în activitatea sa ci, în primul rând, un lider prin caracterul său, în sensul că este omul care se impune prin autoritatea sa profesională, morală și socială în această perioadă de globalizare a societății, de tonificare a mediului înconjurător, a oamenilor.

Tenacitatea și perseverența științifică a domnului prof. Emil Mihuleac se reflectă și în organizarea și formarea în perioada anilor 80 a Colectivului de Știința Conducerii ce a avut ca activități, dezbateri lunare și simpozioane la nivel național în domeniul managementului precum:

- 15 ani de la „Expunerea la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii – 6 aprilie 1972” – 06. 04. 1987
- Un deceniu de cercetări în domeniul științei conducerii la Asociația Juriștilor din R.S.România – 18.01.1988.
- Conducerea și dreptul – rezultatele cercetării științifice pe anul 1988 – 05. 12. 1988.

Participând la lucrările acestui colectiv remarcam de fiecare dată generozitatea și devotamentul pentru comunicare a ceea ce era nou din partea domnului profesor care prin modalitățile de abordare a diverselor teme de discuții stimula interesul participanților pentru documentare, pentru intensificarea cercetărilor interdisciplinare.

În aceste condiții prelegerile aveau un caracter interactiv oferind celor interesați climatul util pentru aprofundarea cunoștințelor necesare cercetării și dezvoltării științei managementului.

octombrie 2012

EMIL MIHULEC – CREATIVITATEA SI CARPATII

Ing. IOAN OLARU

La începutul deceniului al VIII-lea al secolului XX, sub coordonarea științifică a Profesorului, noi “ucenicii” în învățarea creativă a “științei conducerii” din grupul interdisciplinar al Centrului de Perfecționare MEFMC și apoi din structura holistică de cercetare – proiectare – dezvoltare PIVEN din cadrul CENTROCOOP (obiectivată în special pentru studii neconvenționale din domeniul energiilor ecologice nepoluante), am avut șansa de a dezvolta sisteme practice optimal originale, generalizate ulterior în concepte teoretice sau metodologii de management creativ-inovativ.

Rememorând drumul parcurs, voi marca un moment relevant în cunoașterea și recunoașterea complementarității sinergetice a colaborării cu Domnul General Mihuleac: simpozionul “*Perspectiva multidisciplinara asupra creativitatii*”, Busteni, 12-13 septembrie 1983, cand, impreuna cu Domnul Profesor Universitar Doctor Emil Mihuleac, am prezentat comunicarea “Echipele pluri- și interdisciplinare de concepție – componente strategice ale întreprinderilor moderne creativ – inovative”.

Apreciem cu această ocazie că dacă în trecut evoluția de la procese creative la procese de producție intrinsece aveau loc la intervale relativ mari, în prezent această trecere trebuie să se manifeste în timp foarte scurt, întreprinderea modernă creativ-inovativă caracterizându-se mai ales prin faptul că reprezintă un cadru organizatoric-funcțional în care ideile noi se transformă în produse și servicii competitive, inovația – sub toate formele: tehnică, tehnologică, de management – constituind primul factor al dezvoltării și eficienței.

Atmosfera de participare tip brainstorming completată cu demersurile

sistemice, multi- și interdisciplinare ce caracterizau dezbaterile din colectivul nostru, unitar în diversitate, coordonat cu multă competență și afectivitate de către mereu tânărul Profesor Universitar Doctor Emil Mihuleac, au germinat concepte teoretice și metodologice noi, în domenii de avangardă pentru acea perioadă (anii '80), foarte curajoase și tranșante, susținute însă de o rigoare științifică imbatabilă.

Contribuția noastră originală în domeniu s-a materializat și în paradigma “optimizării sinergetice după criterii valorice globale”, instrument științific care a stat la baza multor invenții și obiective de dezvoltare în care economicul, socialul și ecologicul erau abordate simultan, eficient și competitiv.

În acest context, abordând și problematica optimizării conducerii (și a managementului) sistemelor teritoriale, am ajuns la conceptualizarea și elaborarea unei strategii cadru de dezvoltare adecvată țărilor din așa-zisa “lume a III-a”, ca replică la “două decenii de eșec a gândirii practicii capitalismului occidental (prin consultanții ONU) pentru strategii de eficientizare a țărilor în curs de dezvoltare.

Experiența milenară a practicilor tradiționale de cultură și civilizație montană carpatică, ce explică rezistența și perenitatea neamului geto-dac, studiată cu profesionalism și preluată în adaptări moderne optime, a constituit principalul izvor de informare pertinentă, precum atingerea performanțelor manageriale metodologice sistemice la care am ajuns.

“Formele de materializare și generalizare în practica socială au fost diverse, mai ales neconvenționale. Un exemplu: aprobarea în anul 1984 la cel mai înalt nivel științific și politic a realizării unei expediții originale românești “CU PLUTA PE MUNȚII LUMII” cu un trimaran construit la Iași, și un echipaj de 7 membri (printre care se numărau Ovidiu Bujor, Radu Rey și subsemnatul Ioan Olaru) având ca obiectiv principal oferta noastră (în cele 60

de țări din lumea a III-a) pentru o nouă strategie de dezvoltare pe plan economic, ecologic și social” după modelul de *dezvoltare durabilă carpatică*, promovată de Domnul Profesor Universitar Doctor Emil Mihuleac și echipa sa neconvențională.

Omagiul nostru pentru magistru, cu regretul că nu veți fi fizic cu noi în momentul dezvăluirilor adevărilor. Timpul a sosit!!! Spiritual sunteți cu noi și vă iubim la fel.

Octombrie 2012

Grupul de inițiativă, format din membrii Comisiei de Management din A.O.Ș.R., care a hotărât și colaborat la realizarea prezentei lucrări.
De la stânga la dreapta: Ing. Ion Olaru, dr. jr. Gheorghe Stroe, prof. dr. Emilian Dobrescu, dr. ing. Vasile Popescu, prof. dr. H.C. (gral.r.) Vasile Cândea, prof. dr. ec. Marius Băcescu.

Grupul de inițiativă, format din membrii Comisiei de Management din A.O.Ș.R., care a hotărât și colaborat la realizarea prezentei lucrări.

De la stânga la dreapta:

Ing. Ion Olaru,
dr. jr. Gheorghe Stroe,
Conf. dr. arh. Gheorghe Ionașcu,
prof. dr. Emilian Dobrescu,
prof. dr. H.C. (gral.r.) Vasile Câdea,
prof. dr. ec. Marius Băcescu.

Conducerea Academiei Oamenilor de Știință din România, la prezidiu:
Prof. univ. dr. H.C. (gral.r) Vasile CÂNDEA,
Prof. univ. dr. Alexandru BADEA

În biroul Președintelui Academiei Oamenilor de Știință din România,
vicepreședintele A.O.Ș.R. Prof. dr. Alexandru Badea
și președintele A.O.Ș.R. Prof. dr. H.C. (gral r.) Vasile Câdea
– în fața portretului dlui Prof. dr. (gral r.) Emil Mihuleac

Conf. univ. dr. arh. Gheorghe Ionașcu și
Prof. Univ. dr. ec. Marius Băcescu,
membri A. O. Ș. R., în ținuta de gală.

T E M A T I C A

seminariilor de Știința conducerii pe anul 1989

- 09.01 - Știința conducerii - definiție, geneză, evoluție, problematică.
Prezintă : Gh.Stroe, V.Popescu, Gh.Ionașcu
- 23.01 - Conducerea - concepte, esență, conținut
Prezintă : Gh.Ionașcu, V.Popescu, Gh.Stroe
- 06.02 - Elementele conducerii
Prezintă : V.Zărnescu, Gh.Stroe, C.Mischie
- 20.02 - Atributele conducerii - prevederea, organizarea, comanda, coordonarea, controlul
Prezintă : C.Mischie, I.Olaru, Gh.Stroe, Gh.Ciontu
- 06.03 - Trăsături, principii, legi ale conducerii
Prezintă : Gh.Stroe, C.Mischie, A.Popescu
- 26.03 - Sistemul de conducere
Prezintă : Gh.Râpeanu, C.Cojocaru-Olaru, E.Dingă, Gh.Stroe
- 03.04 - Procesul de conducere. Decizia
Prezintă : Gh.Stroe, Gh.Ionașcu, E.Dingă
- 17.04 - Relații (raporturi) de conducere
Prezintă : Gh.Stroe, Gh.Râpeanu, A.Popescu
- 08.05 - Subiect conducător - profil, stil de conducere
Prezintă : A.Popescu, V.Zărnescu, V.Popescu
- 22.05 - Obiect condus - subiect condus. Resursele conducerii
Prezintă : V.Zărnescu, Gh.Ionașcu, I.Olaru, Gh.Stroe
- 05.06 - Obiect condus - subiect condus. Instituție, organizație, întreprindere, unitate administrativ-teritorială, etc
Prezintă : V.Zărnescu, A.Popescu, Gh.Stroe
- 04.09 - Autoconducere, democrație
Prezintă : Gh.Ionașcu, Gh.Stroe, Gh.Râpeanu
- 18.09 - Problematika actuală a conducerii
Prezintă : I.Olaru, Gh.Stroe, E.Dingă
- 02.10 - Metodologie, metode, reguli, norme de conducere
Prezintă : C.Mischie, E.Dingă, Gh.Râpeanu, Gh.Stroe
- 16.10 - Metode operative de conducere, alte metode de conducere
Prezintă : V.Popescu, C.Mischie, Gh.Stroe
- 06.11 - Tehnologia și tehnicile de conducere
Prezintă : I.Olaru, E.Dingă, Gh.Râpeanu, Gh.Stroe
- 20.11 - Mijloace și instrumente de conducere
Prezintă : I.Olaru, A.Popescu, V.Zărnescu, Gh.Stroe
- 18.12 - Probleme actuale ale cercetării în domeniul științei conducerii
Prezintă : Gh.Stroe, Gh.Râpeanu, E.Dingă

Seminariile vor începe la **ora** 16 la Sediul Consiliului Central al A.J. din R.S.R. din B-dul Magheru nr.22, tel.59.39.40 Buc.

Dezbaterile se vor desfășura pe baza sintezei "ȘTIINȚA CONDUCERII PENTRU TOTI" elaborată de membrii colectivului care se poate consulta la sediul A.J. din R.S.R. de la tov. C.Cojocaru-Olaru și a lucrărilor publicate de președintele colectivului prof.dr.E.Mihuleac.

Desfășurarea dezbaterilor va fi consemnată în cronică Buletinului intern -Știința conducerii, precum și în Revista Română de Drept. La 4 decembrie 1989 vor avea loc lucrările simpozionului anual 1989; în perioada iulie - august - vacanță.

Obiectivul final îl constituie realizarea unui proiect de manual al universitar de știința conducerii de către membrii colectivului interdisciplinar de cercetare sub conducerea prof.dr.E.Mihuleac, proiect coordonat de Gh.Stroe.

La 18.12.1989 se vor aproba în colectiv : proiectul de manual, planul de cercetare și tematica seminariilor pentru 1990.

Dezbaterile fiind deschise, oricare cetățean român, indiferent de pregătire, studii, profesie, etc, poate participa sau asista la această activitate publică.

- ... -